

Radosna MISIJSKI LIST vijest

Bog će providjeti...

Studio "Bel-Ami", dobro došli!

O čemu sanjamo?

Apostolat molitve

SRPANJ

Molimo za poštovanje i zaštitu ljudskog života u svim njegovim fazama, prepoznajući ga kao Božji dar.

KOLOVOZ

Pomolimo se da u velikim gradovima, često obilježenim anonimnošću i usamljenošću, pronademo nove načine naviještanja Evanđelja, otkrivajući kreativne načine izgradnje zajednica.

Sadržaj

Uvodnik	Daljine koje Kristova ljubav pobjeđuje	3
U središtu	Kako je sveti Kristofor postao čuvar Raba.. ..	4
Iz života naših misionara	Bog će providjeti... ..	7
	Studio "Bel-Ami", dobro došli!.....	8
	O čemu sanjamo?.....	10
Intervju	Razgovor s misionarom Markom Dropuljićem.....	12
Apostolat molitve	Nakana apostolata molitve za srpanj i kolovoz	15
Aktualnosti	Susret misionara Crkve u Hrvata	16
	Svaki dar u akciji MIVA pretvara kilometre u spašene živote	18
	Posjet misijskih djelatnika Đakovačko-osječke nadbiskupije Porečkoj i Pulskoj biskupiji (5. i 6. lipnja 2026.).....	18
Životni put jednog misionara	Giriš i širiš.....	19
	Na domaku Sunderbanskih džungla.....	19
Svi su misionari	Sanjaj veliko, djeluj još veće.....	21

Impressum

Izdavači: Nacionalne uprave Papinskih misijskih djela u Republici Hrvatskoj i u Bosni i Hercegovini

Glavna urednica: s. Ivana Gelo A.D.C.; **Zamjenik glavne urednice:** mons. Luka Tunjić

Godišnja pretplata: Hrvatska 15 €; Bosna i Hercegovina 24 KM; europske zemlje 30 EUR; Australija 40 AUD; Amerika 40 USD; Kanada 40 CAD

Tisak: MONOGRAM j.d.o.o.; ISSN 1331-1204

Darove za različite misijske namjene i pretplatu *Radosne vijesti* možete slati na adrese i račune:

NACIONALNA UPRAVA PMD RH
Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB
Tel. 00385/1/5635-055
E-mail: missio.croatia@misije.hr
web: www.misije.hr

Žiro račun:
Zagrebačka banka d.d., Zagreb
IBAN HR6323600001101542876
SWIFT CODE: ZABHR2X
Navesti svrhu uplate

NACIONALNA UPRAVA PMD BiH
Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO
Tel./fax: 00387/33/667-889
E-mail: missio.bih@bih.net.ba
web: www.missio.ba

Račun u konvertibilnim markama:
UniCredit Bank d.d.
Račun primatelja: 3383202200897320
Navesti svrhu uplate

Devizni račun:
UniCredit Bank d.d.
IBAN: BA393383204893626147
SWIFT CODE: UNCRBA22; No. 48-32-936261
Navesti svrhu uplate

Daljine koje Kristova ljubav pobjeđuje

s. Ivana Gelo

Dragi čitatelji *Radosne vijesti*, vjerujem da je svatko od nas tijekom života iskusio različite blizine i daljine. Neke se mjere kilometrima, druge vremenom, a one najdublje – srcem. Katkad nas od vlastitoga srca dijele veće udaljenosti nego od najudaljenijih krajeva zemlje. Postoje fizičke udaljenosti, ali postoje i one duhovne, emocionalne i nutarnje, koje nije moguće premostiti ni najbržim prijevoznim sredstvima. Istodobno, postoje i blizine koje ne poznaju granice ni zemljopisne karte: blizina vjere, ljubavi, molitve i zajedništva.

Mjesec srpanj već je tradicionalno posvećen Akciji MIVA – prikupljanju sredstava za kupnju vozila za naše misionarke i misionare. No MIVA je mnogo više od toga. Ona je put do čovjeka. Ona je odgovor na velike daljine koje razdvajaju ljude od liječnika, škole, crkve, sakramenata i osnovne ljudske pomoći. U mnogim misijskim krajevima put do čovjeka vodi preko neprohodnih cesta, pustinskih prostranstava ili zabačenih sela. Tim putovima naši misionari neumorno prolaze kako bi donosili najveći dar – Isusa Krista. Zato jedno naizgled obično vozilo postaje sredstvo Božje blizine. Ono povezuje ljude, vraća nadu, omogućuje susret i pokazuje da nitko nije predaleko da bi bio ljubljen jer je svaki ljudski život Božji dar.

Hvala vam, dragi prijatelji misija, što svojim darovima podupirete ovu plemenitu akciju. Svako darovano vozilo skraćuje put do čovjeka, ali još više skraćuje put između čovjeka i Boga. Vaša velikodušnost postaje most koji povezuje udaljene krajeve svijeta s Kristovom ljubavlju.

Postoje, međutim, i neke druge daljine koje je ponekad još teže prijeći. To su udaljenosti koje nastaju u našem srcu. Nerijetko imamo sva potrebna sredstva za komunikaciju, a

ipak ne uspijevamo doprijeti ni do vlastite nutrine ni do onih koji su nam najbliži. Srce može postati poput zapuštenoga puta: zaraslo ranama, zatrpano brigama, bukom svakodnevice, neizgovorenim riječima i neoprostanim povredama. Tada nas od drugih ne dijele kilometri, nego šutnja, ravnodušnost ili zatvorenost.

Srpanj je mjesec u kojem Crkva na poseban način časti Predragocjenu Krv Kristovu. Upravo nas je njegova prolivena Krv zauvijek približila Ocu i srušila zidove u nama i između nas. Dopustimo Kristu da nas očisti u sakramentu pomirenja, ojača i nahrani u euharistiji te obnovi naš misionarski žar. Tko iskusi Božju blizinu, ne može ostati ravnodušan prema udaljenosti svoga brata ili sestre. Neka ovo vrijeme odmora bude vrijeme milosti u kojem ćemo usporiti korak i ponovno pronaći put prema sebi, prema svojim bližnjima i prema Bogu.

Pišući po prvi put retke ovoga uvodnika kao nacionalna ravnateljica Papinskih misijskih djela u Hrvatskoj, ponajprije se želim svima vama preporučiti u molitve te zahvaliti svojoj prethodnici, s. Ivani Margarin, za njezino predano služenje našim misionarkama i misionarima tijekom petogodišnjega mandata. Osobitu zahvalnost izražavam i za njezinu blizinu, otvorenost i nesebičnu pomoć u uvođenju u ovu odgovornu službu. Neka je Božji blagoslov prati u njezinom poslanju!

Dragi prijatelji misija, darujmo ovoga ljeta Gospodinu ono najdragocijenije što imamo – svoje vrijeme, svoje srce i svoju blizinu. Budimo jedni drugima blizu molitvom, susretom, lijepom riječju, telefonskim pozivom ili jednostavnom gestom dobrote. Jer ljubav ne poznaje granice, a Božji Duh ne zaustavlja ni udaljenosti ni granice među narodima. Ondje gdje čovjek odluči biti bližnji drugome, ondje se već rađa Kraljevstvo Božje.

vlč. Božidar Volarić

Kako je sveti Kristofor postao čuvar Raba

Tko prošeće gornjom ulicom u gradu Rabu, uz četiri zvonika, pa sve do katedrale, prođe uz nju i izađe na plato iznad mora susrest će se s neobičnim kipom: gorostasani muškarac drži štap i na ramenu nosi dijete, lica okrenuta prema otvorenom moru. To je sveti Kristofor, svetac koji u Rabu nije samo crkveni ukras, nego svetac po kojem grad i otok slave svoj najveći blagdan, svoga sveca zaštitnika, kome prema predaji grad duguje svoj opstanak te uz čiji je blagdan nadodano trodnevno pučko veselje i slavlje srednjovjekovne, već nadaleko poznate, Rapske fjere.

Tražio je najjačeg gospodara

O životu sv. Kristofora imamo vrlo oskudne podatke. Njegovo štovanje je potvrđeno na istoku već u V. stoljeću. Otuda njegovo štovanje prelazi u Konstantinopol, a zatim na Zapad, preko Sicilije na ostalu Europu. U jednom natpisu iz 452. godine (Nikomedijska – Mala Azija), govori se o jednoj bazilici posvećenoj sv. Kristoforu u pokrajini Bitiniji. Njegovo je štovanje bilo vrlo prošireno na Istoku, te brojnost crkava i samostana njemu u čast dokazuju nam i povijesnu datost ovog istočnog muče-

nika. Ubijen je, prema Jeronimovu martirologiju godine 250. za vrijeme velikog proгона cara Decija, u pokrajini Liciji. Prema predaji, Kristofor je ušavši u carsku vojnu službu, prihvatio kršćanstvo te s uspjehom propovijedao drugim vojnicima. Optužen od nekih, doveden je pred suca koji ga je podvrgnuo raznim mukama i pogubio.

Prema drugoj legendi, Kristofor je bio čovjek visoka rasta i velike snage koji je htio pronaći najmoćnijeg vladara na svijetu kojemu bi služio i pokoravao mu se. Služio je velikom vladaru koji se bojao Sotone pa je potom pronašao i Sotonu te služio njemu, no shvatio je da se Sotona boji Krista pa je Kristofor pošao u potragu za njim. Na lutanjima Kristofor se namjerio na sveta pustinjaka koji ga je pokušao poučiti kršćanstvu, no Kristofor nije htio postiti da ne bi izgubio snagu, a moliti mu se nije dalo. Pustinjak ga je poslao do nabujale rijeke kako bi prenosio ljude. Radio je to pomoću palmina debla koje je usput iščupao da mu služi kao štap. Jedne

ga je noći dijete zamolilo da ga prenese preko rijeke. Kristofor je stavio dijete na svoja ramena, uzeo štap i zagazio vodu. Kako je kročio naprijed, bujica je bila sve žešća, a dijete na ramenima sve teže. S najvećim je naporom Kristofor stigao na drugu obalu i zapitao dijete tko je, dodajući: „Da sam cijeli svijet nosio na ramenima, breme ne bi bilo teže.“ Dijete mu je na to odgovorilo: „Ne čudi se, Kristofore. Nisi ti samo cijeli svijet nosio na sebi, već i samog Stvoritelja svijeta. Ja sam Isus Krist, kralj.“ Rekao mu je da zabode štap u zemlju i do jutra će procvjetati i donijeti plod, što se i dogodilo. Tako se Kristofor obratio na kršćanstvo. Kasnije, na otoku Samosu, pozvan je pred kralja koji ga je zapitao tko je, a Kristofor je odgovorio: „Nekad sam se zvao Oforos, nosač, a sada se zovem Kristofor, Kristonos.“ Kralj je pokušao slomiti njegovu vjeru, ali je Kristofor ustrajao. Mučili su ga i naposljetku mu odrubili glavu. Prikazuje ga se kako gazi vodu s djetetom Isusom na ramenima te drži u ruci štap od palmina debla.

Sveti je Kristofor bio među najštovanijim svecima srednjeg vijeka i ubraja ga se među četrnaest svetih pomoćnika, skupinu osobito štovanih svetaca-zaštitnika od bolesti, katastrofa i nevolja. Danas ga se časti kao zaštitnika vozača koji ga zazivaju za sretno putovanje. Ali i brojni drugi ga uzimaju za zaštitnika, kao npr. pošтари, atletičari, nosači teških tereta i svi koji obavljaju teške poslove. Međutim, sv. Kristofor je i zaštitnik misijskog djela MIVA.

Znate li što je Akcija MIVA?

MIVA je međunarodna humanitarna akcija nastala 1927. godine, a kojom se spašavaju životi, vraća zdravlje bolesnima, umanjuje siromaštvo, glad i žeđ te omogućuje pristup obrazovanju. Dan Akcije MIVA, kojom se prikupljaju sredstva za kupnju misijskih vozila ove godine obilježiti će se 26. srpnja u Nedjelju sv. Kristofora, zaštitnika akcije. Taj dan je i dan zahvale Bogu svih vozača i drugih sudionika prometa za sretno prijeđene kilometre te se u mnogim župama organizira blagoslov vozila. Međutim, provođenje Akcija MIVA može se organizirati na bilo koji drugi dan u župi, a sve prikupljene priloge darovati za MIVA-u.

Da bi naši misionari došli do ljudi i naviještali Isusa, da bi mogli dovesti potreban materijal za izgradnju crkava, školi, ambulanti, da bi mogli djeci omogućiti pristup školi, ponekad moraju prijeći i stotine kilometara po cestama koje su sve drugo nego ceste. Automobili, kamioni, traktori, konji, magarci, motocikli i bicikli za misionare, misionarke i one kojima pomažu – sve to MIVA nabavlja, zahvaljujući dobroti ljudi koji razumiju važnost vozila za život čovjeka, posebno u dalekim krajevima, gdje djeluju naši misionari.

Svetac koji je obranio grad Rab

Grad Rab se prvi put spominje još u antici, u putopisu grčkog geografa Pseudo-Skilaksa, koji ga zove Mentorides, dok ga Rimljani nazivaju Araba, a u kasnijim latinskim vrelima javljaju se i oblici Arbia, Arbiana, Arbum i Arbe. Sam naziv Rab u dokumentima se javlja tek od 15. stoljeća, a najvjerojatnije potječe od ilirskog imena Arba, u značenju "šumovit" ili "zelen". Kroz povijest su gradom i otokom vladali Iliri, Grci, Rimljani, hrvatski narodni vladari i hrvatsko-ugarski kraljevi, Mletačka Republika od 1409., Habsburška Monarhija, te u 20. stoljeću Italija i Jugoslavija, sve do hrvatske samostalnosti.

Legendu o događaju kako je grad spašen zahvaljujući sv. Kristoforu zapisao je rapski biskup Juraj Hermolais 1308. godine.

U vrijeme rapskoga biskupa Domane (rodом iz Osora), Normani su se približili rapskim zidinama. Opsjedali su grad od 14. travnja do 9. svibnja 1075. godine. Suočeni s nadmoćnim i naoružanim neprijateljem, bez hrane i mogućnosti obrane, već se počelo razmišljati o predaji grada, no biskup je predložio da se na zidine stavi relikvija glave sv. Kristofora kako bi pomogla obrani. Izbačene strijele i kamenje vraćali su se protivnicima i prouzročili paniku i velike gubitke. Vođa Normana sa svojom se vojskom poklonio i iskazao počast sv. Kristoforu, priznao krivnju i sklopio mir te se vratio u svoju zemlju.

Dana 21. srpnja 1364. rapsko Veliko vijeće posebnom je odlukom, u počast kralju Ljudevitu Velikom koji je grad oslobodio mletačke vlasti, proglasilo dva općinska blagdana posvećena svecu: spomenuti Dies Victoriae 9. svibnja, koji se od tada u Rabu obilježava kao Dies Victoriae, Dan pobjede, odnosno Dan grada Raba; te Dies Natalis, 27. srpnja, dan svečeve mučeničke smrti, koji Crkva slavi kao dan njegova "rođenja za nebo".

Osim tog događaja izbavljenja Raba biskup Juraj Hermolais u djelu Čuda svetog Kristofora (Miracula sancti Christophori martyris) navodi da je svetac grad spasio zatim još dvaput od Ugra, odnosno Mađara.

**Relikvijar
sv.
Kristofora**

Relikvijar s glavom sv. Kristofora kojim je prema

legendi spašen Rab danas se nalazi u riznici nekadašnje katedrale, a danas župne crkve Uznesenja Blažene Djevice Marije. Relikvijar je oblika četverokutne drvene kutije s četverostranim poklopcem presvučen limom od iskucanog srebra s pozlatom i sadrži različite prikaze, a uobičajeno se datira u 12. stoljeće u latinsko-bizantski ili čak grčobizantski kulturni krug.

Stilsko i povijesno podrijetlo relikvijara predmet je ozbiljnih povijesnih istraživanja. Prema jednom izvoru relikvijar je došao iz Carigrada kao poklon rapskoj biskupiji 809. godine od patrijarha Nikephorosa. Sama lubanja ukrašena je krunom s dragim kamenjem za koju se pretpostavlja da je dar Rabljana svecu zaštitniku.

U drugom istraživanju predlaže se da je relikvija glave svetog Kristofora stigla iz Svete zemlje u rapskom relikvijaru u drugoj polovici 12. stoljeća, da su scene na poklopcu rad majstora istočnog podrijetla, a scene mučeništva rad drugog majstora iz 14. stoljeća, dok je treći majstor obavio kasnije popravke na relikvijaru. U drugom se radu donosi i latinski zapis iz starih rapskih isprava prema kojem su "te relikvije" u doba biskupa Andrije donesene u Rab "na čast Gospodinovu i blažene Djevice Marije", što dodatno svjedoči o dubokoj povezanosti svečeva kulta s identitetom grada već u srednjem vijeku.

Unatoč mnogim pokušajima tumačenja Relikvijar svetog Kristofora još uvijek predstavlja jednu od većih nerazriješenih stilskih zagonetki hrvatske srednjovjekovne umjetnosti.

Na dvjema se stranama relikvijara nalaze dva prikaza mučeništva.

U sceni Mučeništa strelicama car se u sjedećem položaju lijevom ru-

kom ležerno oslanja na prekrizenu lijevu nogu, dok desnom rukom pokazuje prema vojniku kojeg vidimo kako odapinje strelice prema sv. Kristoforu. Kristofor je odjeven u jedno-

stavnu tuniku kratkih rukava te su mu ruke užetom privezane za niski drveni stup. Čini se da gubi ravnotežu pod udarom strelica, iako se želi reći da im odolijeva i da ga ne pogađaju, već se odbijaju od Kristofora: dvije strelice, jedna polomljena, padaju na pod, dok treća strelica umjesto Kristofora pogađa strijelca u bok. Čudom upravlja Božja ruka koja pokazuje na Kristofora. U sceni Glavosijeka dva vojnika u rimskoj vojnoj opremi stoje okrenuta prema promatraču, jedan se desnom rukom oslanja na koplje i lijevom na mač, a drugi s isukanim mačem stoji u ulozi egzekutora. Do njih, leđima im okrenut, bezglavi Kristofor pada, ruku ispruženih prema Božjoj ruci koja se pojavljuje iz crkve koju prepoznajemo po zabatu i crjepovima krova čime se naznačuje da konačno predaje svoju dušu Bogu koji prima njegovu žrtvu. Njegova odrubljena glava pada okrenuta *en face* prema promatraču.

Kristofor je ovdje prije svega prikazan kao vojnički svetac, branitelj grada u ratovima protiv Normana i drugih osvajača, a ne samo blagi prenositelj putnika preko rijeke.

Obrambena funkcija relikvije glave sv. Kristofora je najjasnije definirana u sceni dekapitacije. Frontalna impostacija daje Kristoforovoj odrubljenoj glavi ikoničan izgled čime relikvija lubanje preuzima i javnu apotropaičnu ulogu koja se pripisivala pogledu na sliku sv. Kristofora. Naime, već početkom 13. stoljeća ustalilo se vjerovanje da sam pogled na sliku sv. Kristofora štiti od zla, gladi, kuge i, najčešće, nagle smrti, tj. sama slika ima apotropaičnu funkciju. Tu je funkciju na relikvijaru preuzeo prikaz odru-

bljene glave. Možemo također pretpostaviti da se simboličnim prikazom crkve u gornjem desnom kutu htjela naznačiti rapska katedrala u čijem se sanktuariju (prostor ispod mense oltara) čuvao sam relikvijar.

Na dan nebeskog spomena mučenika, 27. srpnja, ova se relikvija svečano nosi u procesiji kroz grad Rab uz slavlje svete Mise.

Rapska fjera, samostreličari i živa baština

Štovanje svetog Kristofora u Rabu nije ostalo zatvoreno u crkveno slavlje - ono je oblikovalo i gradski praznik koji traje do danas. Rapska fjera, najstariji i najveći srednjovjekovni ljetni festival u Hrvatskoj, održava se svake godine od 25. do 27. srpnja, u dane kada Crkva slavi i svetog Jakova i svetu Anu. U prošlosti je trajala čak četrnaest dana, a stanovništvo je tih dana slavilo svećevo moći i njegovu zaslugu za spas grada. Posljednji dan fjere, 27. srpnja, dan je sveca zaštitnika grada Raba, a tradicionalna procesija s njegovim relikvijama kreće od crkve svete Justine do bivše katedrale, gdje se slavi sveta misa.

Uz vjerski dio slavlja, na Trgu svetog Kristofora redovito se održavaju viteške igre Udruge rapskih samostreličara - tradicija koja je prvi put zaživjela još 1364., a u suvremenom obliku obnovljena je 1995. godine. Turniri se danas održavaju nekoliko puta godišnje: na Dan grada Raba 9. svibnja, na Dan državnosti 30. svibnja, na blagdan svetog Kristofora 27. srpnja te na Veliku Gospu 15. kolovoza, uz srednjovjekovne kostime, gradske svečanosti i stare obrtničke vještine koje na ulice grada vraćaju duh prošlih stoljeća.

I danas vrijedi staro vjerovanje da onaj koji pogleda svečev lik tog dana neće umrijeti naprasnom smrću te da je putniku osiguranja sigurna zaštita na putu - zbog toga se Kristoforov prikaz od srednjeg vijeka postavljao na ulaze crkava i na gradska vrata.

Zaštitnik mora, puta i jednog cijelog otoka

Sveti Kristofor danas je zaštitnik putnika, vozača i pomoraca, a zaziva se i protiv bolesti, oluja i nevremena - što njegovu ulogu u Rabu, gradu okrenutom moru i pomorskoj tradiciji, čini gotovo simboličnom. On nije samo svetac iz crkvenog kalendara,

nego i službeni heraldički simbol: njegov lik krasi grb grada Raba, a velika skulptura na starim obrambenim zidinama, okrenuta prema moru i prema pravcu iz kojeg su 1075. doplovili Normani, jedna je od najfotografiranijih gradskih znamenitosti.

U povijesti bio je zaštitnik Rapske biskupije, a nakon ukinuća i pripojenja, postavljen je za suzaštitnika Krčke biskupije. U samom gradu Rabu, u staroj jezgri, postoji crkva svetog Kristofora, građena u 15. stoljeću, koja je nekada bila sjedište bratovštine posvećene svecu zaštitniku grada. Obnovljena je krajem 1970-ih godina i danas u njoj djeluje gradski lapidarij. Uz crkvu se nalazi impresivna Kula sv. Kristofora s koje se pruža prekrasan pogled na četiri rapska zvonika, luku i otvoreno more.

U katedrali se nalaze dva prikaza sv. Kristofora, na glavnom oltaru te bočni oltar. U gradu središnji je i najveći gradski Trg svetog Kristofora ili Varoš, gdje se i danas održavaju viteške igre, a kojeg krasi i fontana iz 1989. godine, djelo riječkog akademskog kipara Žarka Violača - no ona, zanimljivo, ne prikazuje svečevu legendu, već tematizira drugu lokalnu predaju, priču o pastirci Dragi i Kalifrontu iz epa Jurja Barakovića. Kult se proširio i na rapska naselja izvan samoga grada. U župnoj crkvi svetog Bernardina Sijenskog u Kamporu, sagrađenoj uz franjevački samostan, na velikom poliptihu mletačkih slikara Antonia i Bartolomea Vivarini iz 1458. godine, u donjem registru prikazani su, uz svetog Bernardina, Franu i Petra, i sveti Kristofor te sveti Ante Padovanski.

U istom samostanskom sklopu u Kamporu čuvaju se i dvije slike u tehnici tempere na drvu iz 15. stoljeća s prikazima svetog Pavla i svetog Kristofora. Tu je zatim još i glavna oltarna slika Okrunjene Blažene Djevice Marije s Djetetom, sv. Kristoforom i sv. Ivanom Krstiteljem u župnoj crkvi u Loparu. Izvan grada, na samoj obali otoka, postoji i uvala koja u sebi nosi svečevo ime - Uvala svetog Kristofora.

Zaključno...

Kada se promatra povijest Raba, može se primijetiti da je sveti Kristofor mnogo više od povijesnog lika. On povezuje legendu i povijest, vjeru i umjetnost, srednjovjekovne zapise i suvremeni turizam. Njegove relikvije, stare kronike, crkve i narodne svečanosti zajedno tvore jedinstvenu priču koja je oblikovala identitet cijelog otoka. Malo je mjesta na Jadranu gdje je jedan svetac ostavio tako snažan trag u kolektivnom pamćenju stanovnika. Lik svetoga Kristofora ostao je trajni simbol sigurnosti, zaštite i ponosa. Upravo zato njegovo ime i danas zauzima posebno mjesto u srcima Rabljana te predstavlja jednu od najprepoznatljivijih vjerskih, kulturnih i povijesnih oznaka grada i otoka Raba.

Sveti Kristofor simbol je sigurnosti na moru, vjere u teškim vremenima i ponosa na bogatu povijest. Kad šetate uskim kamenim ulicama starog grada, penjete se do crkve i kule sv. Kristofora ili gledate more s gradskih zidina, osjetite da legenda nije mrtvo slovo na papiru. Onaj isti div koji je nosio Krista na ramenima i danas bdije nad otokom zelenim poput šume.

Pripremio: vlč. Božidar Volarić, povjerenik za misije Krčke biskupije, župnik Župe sv. Ivana Krstitelja - Lopar

BRAZIL

– **Š. Beatrica Krstačić**

Bog će providjeti...

Dragi prijatelji, pratitelji našega duhovnoga Puta ususret braći i sestrama u dalekim geografskim prostranstvima, a ujedno tako bliskima u želji i čežnji za ostvarenjem najdublje i jedinoga smisla našega života.

U mojem dugom nizu godina služanja u Isusovom poslanju naroda u Crkvi Brazila, imala sam priliku djelovati u više saveznih država koje su po svojoj specifičnosti dosta različite i bogate u svojoj kulturi, načinu življenja i vjerovanja. Ali u ovoj amazonskoj realnosti otkrivam koliko je život njihov različit u više pogleda; po indijanskoj kulturi (iako već mješovitoj), običajima i načinu kako doživljavaju prisutnost Boga u prirodi i u onom što im život donosi u svakidašnjici. Često je ono: „Bog će providjeti“.

Naša župa skoro je sva obalna. Broji više od 40 filijala. Uglavnom do svake zajednice treba doći riječnim putem, a neke su unutar prostranstva župe dostupne pješice ili motociklom. Mi, sestre Svetoga Križa, stanujemo u jednoj filijali koja se zove Itapeacu i možemo zahvatiti 15-tak filijala. U većini vjerski život prisutan je u skromnom obliku poznavanja vjere, ali ipak ukorijenjen u iskonskoj težnji za iskustvom *Tajanstvenoga* koji živi i koji je prisutan, i koji ima potrebu da bude sve više razotkriven i vidljiv. Nastojimo biti pomoć u tom traženju kroz Biblijsku formaciju i pripravu laika za preuzimanje koordinacije svojih vjerskih zajednica, služenju kod oltara u Službi Božje Riječi, kao i sakramenti-

ma. U jednoj obližnjoj zajednici tako su to ozbiljno shvatili da su me tražili da kod njih pokrenem formaciju i dolazili su po mene svaki tjedan, i sve su tako ozbiljno shvatili da nisu propustili skoro nijedan formacijski sastanak. Danas služe svojoj zajednici u Službi Riječi i pomažu drugima. Dirljivo je bilo slušati njihova iskustva Božjeg uprisutnjenja – to što su mogli vidjeti svoj život na jedan nov način; od svojih padova i otuđivanja do iskustva Božjeg milosrđa... Jedna žena mi je rekla: „Ja sam već htjela napustiti svoga muža zbog nevjere, ali nakon što sam spoznala Boga koji nas prihvaća, ljubi i oprašta, želim započeti nanovo.“ U njihovo priprosto shvaćanje koje posjeduju, ulazi jedan Bog koji dobiva lice, koji dotiče dušu i oblikuje ju po svojoj slici.

Volim posjete ljudi koji dolaze iz udaljenijih mjesta, iz unutrašnjosti područja, zbog većih mogućnosti za život. Postoje osnovne škole u velikom broju zajednica, ali u nekim jako udaljenima - ne. Žive u vrlo skromnim mogućnostima. Kad jake kiše sve poplave, stanovnici izgube što su posadili ili posijali, a kada je jaka suša – sve izgori. Dala sam veću pažnju jednoj obitelji čija je majka umrla par sati nakon poroda zbog nemogućnosti dolaska liječnika ili barem jednog zdravstvenog djelatnika na vrijeme. Trebalo je nekoliko sati dok su je doveli do male bolnice za hitne slučajeve.

Zamislite, šesto dijete, a majka mrtva. Istina je da su neka dje-
ca starija, jedna od kćeri ima 18
godina. Posjeduju jednu sobu u
kojoj svi spavaju, a ujedno je i
prostor za kuhanje i sve druge
stvari. Trudim se biti im blizu,
prisutnošću i materijalnom po-
moći. Kćerka puno ne govori,
smiješka se... i sve više mi se
čini da mi je postalo jasno da je
taj smiješak izraz onog prihva-
ćanja koje nije razumljivo, ali
je jasno da treba biti prihvaćen
kao zakon unutarnjeg shvaća-
nja, pogotovo indijanskog.

Nedavno sam se iznenadila
još jednim iskustvom koje me se
jako dojmilo. U jednomu obli-
žnjemu malomu selu pozvali
su me na jutarnju nedjeljnu
molitvu u jednoj obitelji. Došle
su dvije trećine maloga sela u
kuću i svatko je donio nešto za
doručak. U kući je ležala teško
bolesna kćerka u 27. godini ži-
vota i imala je dvoje djece. Bio
je to susret sela, susret vjernika
s obitelji u teškoj situaciji, kao
potpora u molitvi, suosjećanju i
posviješćivanje da nisu sami, da
mogu računati na nekoga. Ona
je ubrzo prešla s ovoga svijeta,
a roditelji su počeli više sudjelo-
vati u crkvi, prihvatili su unučad
s vjerom da Bog brine preko
braće, preko zajednice.

Zahvalna sam Bogu na svim
ovim iskustvima koja mi poma-
žu da sve više vjerujem u Nje-
govo djelovanje u čovjeku, u
prirodi i u svim događanjima.
Zahvalna sam i svima vama koji
nas podržavate u tome, bilo
svetom molitvom, bilo i najma-
njem prinosu jer Bog ne gleda
izvana nego iznutra. Srdačan
pozdrav svima koji imate udjela
u našim životima.

KAMERUN
– Vlč. Karlo Prpić

Studio "Bel-Ami", dobro došli!

Natpis na ulaznim vratima jedne fotografske radnje u srcu
gradića postao je s vremenom zaštitni znak čitavoga mjesta.
Domaći su u taj omanji prostor rado navraćali, pa i onda kada
nisu bili posebno zainteresirani za vlasnikove foto usluge, na
čašicu razgovora u slobodno vrijeme i u manjim grupama.
Joseph, svojedobno mladi otac obitelji, za svoj je posao i za-
nimanje, te pripadajući laboratorij, izabrao neobičan naslov, u
prijevodu "ljepotan" ili "lijepi prijatelj".

Svremenom mu je taj nadimak (p)ostao jedino ime po kojem bi ga prepoznavali na ulici i u svakodnevnom životu. Joseph Bel-Ami još se kao mladić otisnuo iz svog rodnog i udaljenog kraja u potrazi za poslom i zaradom. Tako se utaborio u našem području i u središtu najveće naseobine u to vrijeme, u pokrajini Adamawa. Međutim nikada nije zaboravio svoje prave korijene i posebno vjersku pouku i vjernički odgoj u roditeljskom domu. Počeci obiteljskog poduzetništva, koje je započeo zajedno sa svojom suprugom skladno i s razumijevanjem, bili su i više nego skromni. Ipak ustrajnim zalaganjem i s povjerenjem u Providnost mladi bračni par postepeno će pronaći najbolji mogući način za uzdržavanje sve brojnije obiteljske zajednice. Mama Rose potpuno se posvetila odgoju svojih sedmero potomaka. Otac je uz svakodnevne brige i obaveze pronašao dovoljno prostora i vremena za religiozne aktivnosti koje su ga privlačile od mladosti, u obližnjoj župi u suradnji s domaćim pastoralnim djelatnicima. Nije se dao obeshrabriti ni u tmurnijim vremenima kad ga pojedini crkveni predstojnici iz okruženja nisu prihvaćali. Otac i majka unatoč svemu ustrajno su gradili obiteljsko gnijezdo uz redoviti molitveni život i vjerno sudjelovanje u duhovnim zbivanjima župne zajednice kojoj su pripadali. Naš je čovjek posebno zavolio pokret Focolari za obiteljsku duhovnost i predano življenje tradicionalnih

kršćanskih vrijednosti roditelja i odgojitelja. Postepeno se usavršavao u toj posebnoj karizmi i nastojao prenijeti svoje življeno uvjerenje mladim naraštajima koji su izabrali osnivanje obitelji kao odgovor na Božji poziv. Kad je Biskupska konferencija Kameruna odlučila uvesti na određeno probno vrijeme kao obavezan predmet u srednjim katoličkim školama pouku "Odgoj za život i ljubav", Joseph se nesebično predložio kao predavač i to bez naknade u višegodišnjem razdoblju.

Međutim vrijedno je istaknuti jednu posebnu crtu Josephove prirode. Uvijek bi mu se vraćala u svijest, kako bi i sam povremeno tvrdio, slika i uspomena na rodni kraj i bližnje, srodnike ili poznanike koji nisu ni na koji način bili poučeni o osnovnim istinama kršćanske vjere. Njegovo ustrajno zalaganje i naponi kao vjeroučitelja u raznim župama središnjeg dijela biskupije postali su općepoznati i priznati od svećenstva i biskupa. U ovim područjima katehetski doprinos laičkih vjernika oduvijek je bio od neprocjenjive važnosti za rast i razvoj Crkve, posebno danas, u vremenu tzv. druge ili nove evangelizacije. Usudio bih se reći da bi se bez tih vrijednih muškaraca i žena širom zemlje vjerski život i živahnost u zajednicama značajno smanjili, a mjestimično i potpuno ugasili.

Kršćanski roditelji i duboko praktični vjernici Joseph i Rose ipak nisu nikada nastojali pod svaku

cijenu usmjeriti bilo koje svoje dijete prema duhovnom pozivu. Utoliko više im je radosnu vijest priopćio Valery, "benjamin" u obitelji, pri završetku srednje škole. Čak su ga i najbliži smatrali skromnije nadarenim, i njegova je želja za duhovnom zvanjem bila, najblaže rečeno, iznenađujuća. No mladić se nije dao pokolebati. Uz starijeg brata liječnika i jednu sestru višu časnicu nacionalne garde, njegova nastojanja nisu bila pomućena s obzirom na uglavnom uspješne karijere starijih braća i sestara. Valery je već nekoliko godina svećenik ove biskupije i odnedavno nosi titulu magistra teoloških znanosti.

U obiteljskom domu na obroncima gore koja nadgleda središte naše biskupije bračni par, sami s uspomenama na prebrzo prohujale godine, kao umirovljenici, skromno i povučeno očekuju s nestrpljenjem svaku novost s raznih strana od onih kojima su život dali

DR KONGO
– S. Mirabilis Višić

O čemu sanjamo?

i za koje su se istrošili. Svakodnevni pohod obližnjoj kapeli i poslijepodnevno okupljanje nekoliko poznijih susjeda na zajedničku molitvu (male kršćanske zajednice) posta im uhodani ritual. I kad je sve već izgledalo kao ugodna monotonija, «patrijarh» Joseph, kako to obično ovdje kažu časnim starinama, doživjet će dramatično i brzo urušavanje tjelesnog zdravlja. Srčani udar s popratnim poteškoćama sputat će ga u pokretima i ostaviti djelomično paraliziranim. Ostat će mu vedrina duha unatoč svemu i potpuno predanje u volju Božju. Rehabilitacija i privikavanje potrajali su neko vrijeme i Joseph je opet otkrio radost ranih jutarnjih «tihih» misa u najbližem bogoštovnom prostoru. Ipak to je bilo samo privremeno zatišje pred oluju. Jednog tmurnog dana nakon obilne monsunske kiše Joseph se uz pomoć svoga štaba uputio prema nedalekom vulkanskom jezeru. Njegovo su beživotno tijelo tek sutradan ujutro s prvim zrakama sunca tik uz obalu pronašli domaći ribolovci. Posljednjem ispraćaju uz veći broj vjernika te pripadnika drugih vjerskih zajednica, predložili su naš biskup Emmanuel i svi okolni svećenici.

Kongo je bogata zemlja vrlo siromašnih ljudi. Rudno bogatstvo je veliko, a iskorištavanje radne snage nepojmljivo našim shvaćanjima. U takvim uvjetima djelujemo već više od 50 godina. Kongo je žrtva svog vlastitog dara, božjega rudnog bogatstva u zemlji, tako da se velike sile bogate, a narod je i dalje siromašan. Iskorištava ih se kao radnu snagu pri iskopavanju rudnog bogatstva. Velika je to tuga gledati ih svakodnevno u tom teškom radu plaćenom tek dovoljno da ne umru od gladi. Previše je problema, od nepismenosti, kriminala, bolesti, napuštene djece, gladi...

Često strepimo za svoj život, ali uvijek osjetimo da nas Bog čuva i uslišava molitve naših dobročinitelja. Zato nam nikada, unatoč smrtnim opasnostima, nije palo na pamet napustiti

tu zemlju i narod. Moramo ostati uz taj narod, pomagati im i naviještati Krista; i umrijeti s njima.

I sada, opet se vraćam pitanju s početka: o čemu sanjamo? Narod koji svakodnevno nosi teret siro-

maštva, bolesti, nepravde i nesigurnosti sanja o onome što mnogi uzimaju zdravo za gotovo – o slobodi, dostojanstvu, miru i istini. No upravo u tim snovima otkriva se snaga vjere koja ne dopušta da patnja postane posljednja riječ.

O čemu će sanjati robovi nego o oslobođenju, o slobodi, o zemlji u kojoj se može slobodno disati, raditi, sanjati. Samo to i ništa, ništa više.

O čemu sanja bolesnik? O zdravlju, ili prizdravljenju, jer zdravlje kad ga imaš misliš da je tvoje pravo, da dolazi samo od sebe.

A redovničke zajednice, naročito u izvijesnim krajevima svijeta? O čemu one sanjaju? O novom podmlatku kojeg ne vide na pomolu, o nastavku života i redovničkog djelovanja.

A mi svi, obični smrtnici, zapitajmo se što su naši snovi, u čemu su naše želje i potajne molitve?

“Gospode, samo mir nam daj, malo više strpljivosti u kušnjama i da jednom zauvijek pobijedi ISTINA.

Gospode, onaj neki glavonja, davno te upitao: Što je to istina, a nije znao ili nije htio znati da razgovara upravo s Istinom.”

I tako to biva, Istinu se progoni i protjeruje svaki put kad se progoni pravednike, one koji nemaju glasa, nemaju prava da podignu; kad se progone oni koje se ostavlja gladnima, dok se višak hrane baca.

Kad se dopušta da djeca umiru od gladi – gladi za kruhom, gladi za pravom riječju, gladi za svim što može nasititi, nahraniti – bilo tijelo, bilo dušu.

Gladni su zbog manjka pravde. Da smo pravi kršćani, kleknuli bismo jedni pred drugima, u dubokom poštovanju pitajući oprostjenje za sve gore opisano.

Da, da, znamo da specifične prilike rađaju specifične osobe.

Ima naroda koji kao da su predodređeni za patnju, za kušnju.

Naravno, razlozi su mnogobrojni, trebalo bi ih analizirati i raščlaniti.

Budući da ne možemo, bar za sad, raščlanjivati razloge, malo ćemo se pozabaviti drugim pojmom.

Naime, reakcijom tih osoba na prihvaćanje patnje.

Kako se to zove? Ne znam.

RESILIENCE.

Mogućnost osobe ili pak osoba da se prebrodi kušnja, da se ostane uspravan, da se nauči živjeti i u boli, da se živi, prihvaća, ne proklinje, nego oprašta i nastavlja živjeti prihvaćajući život takav kakav jest.

Eto, tako nekako može se protumačiti život, vjera, izdržljivost naroda u kojem živimo i s kojim nosimo teret dana.

U ovim teškim vremenima iskušenja, naše su crkve uvijek pune molitve, skrušene i istinite, stavljanja pod zaštitu Bogorodice.

Nevjerojatno koliko ovaj narod voli Majku Božjeg Sina.

Istina, mlada je to crkva i upravo ta mladost gura i podržava taj rast, to podmlađivanje.

Redovničkih i svećničkih zvanja, Bogu hvala, ima dosta, a time je mlađoj crkvi korijenje dobro utisnuto u tu zemlju...

Posljednjih pedesetak godina otvoreno je više od dvadeset novih župa, što je jedan od znakova da Riječ Božja uspijeva, da se razvija, da raste.

Dok promatramo izdržljivost i nadu ljudi među kojima živimo, učimo da san nije bijeg od stvarnosti, nego hrabrost da se u njoj ustraje. Sanjati bolji svijet, pravednije društvo i čovjeka dostojna života znači vjerovati da Bog i dalje djeluje među nama. Zato ne prestajmo sanjati, moliti i raditi za dobro – jer upravo iz takvih snova rađaju se promjene, a iz vjernosti u malim svakodnevnim koracima raste Kraljevstvo Božje.

Dao Bog da i dalje nastavimo rasti, budemo stabilni, vjerni, puni izdržljivosti u svim nedaćama.

A Gospodin koji je obećao da će štititi one koji se Njemu utječu, neka ostane vjeran svojim obećanjima. To je naša srdačna molitva, svakodnevna.

Pripremila:
vjeroučiteljica Marina Međimurec Čupić
i učenici 8. c razreda

Kad srce odgovori na Božji poziv, granice svijeta nestaju

Upravo to otkrili su učenici 8. c razreda OŠ Zorke Sever u Popovači, razgovarajući putem videopoziva s mladim salezijanskim misionarom Markom Dropuljićem, koji djeluje u Mongoliji. Tijekom ove školske godine na satu vjeronauka učili su o misionarima i njihovom važnom djelovanju diljem svijeta. Slušali zanimljive priče, gledali videozapise i tako saznali kako misionari pomažu ljudima u potrebi, donoseći ne samo materijalnu pomoć, nego i nadu, ljubav, vjeru... Potaknuti akcijom „Pismo i molitva za misije“, pisali su pisma misionarima. Prvi odgovor stigao je od misionara Marka iz Mongolije koji se javio videopozivom i s njim su učenici 8. c razreda imali intervju. Ovo iskustvo naučilo ih je koliko je važno da promjene počinju od nas samih – već i mala gesta može nekome uljepšati dan i vratiti vjeru u ljude. Pred vama je intervju koji nas uči da misionar može biti svatko tko otvorena srca ljubi, služi i svjedoči Kristovu ljubav. Neka nas Markovo svjedočanstvo ohrabri da i sami, ondje gdje jesmo, budemo nositelji radosti, dobrote i misijskog žara.

? Dobar dan, mi smo učenici 8. c razreda i učili smo o misionarima. Radujemo se ovom našem intervjuu. Posebno nam je zanimljivo razgovarati s Vama. Za početak, možete li nam se ukratko predstaviti?

! Na početku, hvala vama što ste mi dali priliku da pričam ovako preko Zoom-a, jako dugo nisam pričao hrvatski, osim sa svojim roditeljima. Tako da mi je baš drago čuti malo hrvatski jezik. Ukratko, ja

sam Marko, rođen sam u Zagrebu i moji su svi od stoljeća sedmog u Zagrebu, tako da se smatram purgerom. Imam 26 godina, u misije sam otišao prije dvije godine – s 24, imam brata blizanca koji sad završava arhitekturu, a dvojajčani smo. Salezijanac sam, ne znam koliko ste čuli za Don Bosca. Redovnik salezijanac sam i misionar sam u Mongoliji koja je dio Južne Koreje. Trenutačno nisam u Mongoliji, već

u gradu Manili, na Filipinima, studiram teologiju.

? Koja Vam je najdraža uspomena iz djetinjstva?

! Jedna od dražih uspomena mi je kad sam s bratom i roditeljima za rođendan išao u Italiju, u Gardaland, a to mi je bilo nekako lijepo jer smo bili tri dana. Bili smo zajedno, zabavljali se i evo, pojeo sam lijepo fini talijanski sladoled.

? **Kako biste se opisali u nekoliko riječi?**

! Druželjubitiv, otvoren za susret s drugima, volim biti u društvu. Volim slušati druge, primijetio sam kako u mojoj prisutnosti ljudi vole reći što ih muči, podijeliti sa mnom neku tegobu. I rekao bih da sam nestrpljiv, želim da sve bude brzo i efikasno, ako se to ne dogodi, postanem nestrpljiv, čak i težak za biti u društvu.

? **Što ste radili prije nego što ste postali misionar?**

! Jako sam volio nogomet. Igrao sam nogomet. Uz nogomet sam jako volio igrice.

? **Imate li neki hobi ili nešto što volite raditi u slobodno vrijeme?**

! Pa kao što sam već spomenuo prije su mi hobiji bili nogomet i igrice, kad sam ušao u sjemenište onda sam shvatio da mi je hobi čitanje. Rado čitam klasičnu literaturu. Volim igrati šah te od kartanja - belu.

? **Kada ste prvi put osjetili poziv da postanete misionar?**

! 2021. godine u drugom mjesecu, kada sam bio u Italiji u Rimu, imali smo cjelonoćno klanjanje, moje vrijeme bilo je od 2 do 3 sata ujutro. Dodeš tamo, sam si, samo ti i Isus. Prvo sam bio ljut, jer mi se spavalo, požalio sam se Isusu kako sam umoran i da ću se samo nasloniti na klupu i zaspati te da će me iduća osoba kad dođe probuditi. Boljela me glava, naslonio sam se i zatvorio oči da zaspem, tad sam čuo Isusov glas u srcu i pitao me želim li poći za Njega u misije?

U početku, tj. tri godine govorio sam ne, sve do 2024. godine kad sam napokon prihvatio poziv Isusa.

? **Što Vas je najviše potaknulo na tu odluku?**

! Najviše me potaknuo Isus. Da nije bilo Boga u cijelom mom životu, ne bi ničega ni bilo. Jer želio sam nasljedovati Isusa i evanđelje, jer je on bio najbliži siromašnima, grešnicima, bludnicima... ja sam snažno osjetio taj poziv i odlučio otići u misije.

? **Kako su reagirali Vaša obitelj i prijatelji?**

! Loše, dosta loše. Prijatelji me nisu baš shvatili ozbiljno, osim jednog prijatelja, koji mi je stvarno jako dobar prijatelj. Roditelji su reagirali još gore. Moji roditelji nisu praktični vjernici. Tata je reagirao na način da je rekao kako će me poslati kod psihijatra, mislio je da sam totalno pukao i nije mu bilo jasno. Svaki tjedan je dolazio u župu gdje sam tada bio i pokušavao me odgovoriti od moje odluke. Pitao me pitanja poput – zar nema siromašnih ljudi ovdje, zar nisam zadovoljan sa svojim životom ovdje, da ću uništiti obitelj, pokušao me preplašiti samo da odustanem. Mama je tad radila u Njemačkoj, prva reakcija bila je da se rasplakala i spustila mi slušalicu. Nismo pričali tri tjedna. Pokušao sam razumjeti njih, i meni je bilo teško otići, ali nekako su na kraju prihvatili moju odluku. Barem su malo mirniji nego prije.

? **Što Vam je bilo najteže na početku vašeg misionarskog puta?**

! A najteže mi je bilo zapravo otići iz Hrvatske. Evo, to je bilo najteže jer ja 2 mjeseca prije nego što sam otišao iz Hrvatske nisam imao pojma da idem u Mongoliju. Inače, odlazak u misije funkcionira tako da se ti samo javiš svom poglavaru, ajmo reći našem "šefu". I onda on kaže u redu, kao molit ćemo za to da vidimo gdje bi ti mogao ići. I onda ti samo pošalju jesi li prihvaćen ili ne. Za moju su poslali da je prihvaćena, ali ja nisam znao da idem u Mongoliju. Ali kad sam saznao da idem u Mongoliju, krenulo mi je biti jako teško jer nisam imao pojma ništa o Mongoliji, ali najteži trenutak mi je bio taj dan kad sam odlazio u Mongoliju.

Ujutro sam išao na aerodrom u 5 sati i prvo smo išli na misu. Bila je cijela moja obitelj i svi su plakali na misi – od brata, mame, tate, bake, tete, svi koji su bili. Tako da to mi je bilo baš jako, jako teško iskustvo i još na aerodromu, kad sam odlazio, kad smo se pozdravljali... vidjeti tatu i mamu i brata u suzama, pozdravljaju te, ne znaju kad ćemo se sljedeći put vidjeti. Evo, baš mi je to bilo, ne želim

reći traumatično iskustvo, ali jako, jako teško iskustvo.

? **Možete li nam opisati Mongoliju i mjesto gdje živite?**

! Prva stvar, Mongolija je komunistička zemlja, vlada je ajmo reći demokratska, ali vladaju komunisti još uvijek, tako da mislim da mi katolici, vjernici, nismo dobro došli u Mongoliju. Sveukupno katolika u Mongoliji ima 1500, to je broj katolika. Župa gdje sam ja bio, u tom gradu, broji oko 120 000 stanovnika, u gradu je samo nas 5 salezijanaca i 4 časne sestre. Jedini katolici ajmo reći. Ne smiješ javno pričati o Isusu, ne smiješ evangelizirati, ne smiješ nositi križ. Dolaze policajci, detektivi svaki mjesec i ulaze u tvoju sobu, pregledaju ti stvari i uđu u dnevni boravak. Pregledaju našu ekonomiju, račune, kamere, sve što god mogu pregledaju, tako da je dosta zahtjevna ova, ja bih rekao situacija, što se tiče vjere. Što se tiče situacije općenito, ja bih rekao da je ima jako puno siromašnih.

Kad sam došao iz Hrvatske, meni se činilo da skoro 70 % njih živi siromašno i kad kažem siromašno, to znači da nemaju struju, nemaju tople vode, nemaju tuš neke obitelji. Imaju npr. tu veliku kantu u kojoj moraju podgrijati ledenu vodu i onda okupaju dijete u toj kanti. Iza djeteta se okupa mama ili netko, da se ne baci, tako da evo, dosta njih živi u tom siromaštvu. Još jedna stvar koju sam primijetio je da je naše obrazovanje puno naprednije od njihove edukacije. Npr., ja sam tamo napravio kviz za djecu iz 1. srednje i neke osnovne stvari nisu znali – općenite stvari iz geografije, kemije...tako da ste vi stvarno blagoslovljeni koliko znate i koje mogućnosti imate.

? **Kako izgleda jedan Vaš običan dan u Mongoliji?**

! Problem je što nisam znao jezik, a skoro nitko ne priča engleski ili vrlo slabo. Tako da je moja prva zadaća bila ići u školu jezika. Djeca su dolazila u Oratorij, tamo su se igrala – stolni tenis, nogomet, moj zadatak bio je biti tamo i paziti na njih. Pokušao sam s njima komunicirati, ali bilo je na početku vrlo teško

zbog jezika. Mongolski je jako težak jezik.

? **Kakvi su ljudi tamo i kako su Vas prihvatili?**

! Npr., Kambodža, Filipini i Mongolija, tamo kad vide bijelca i još kad im kažeš da si tipa iz Europe ili Amerike, tretiraju te kao da si kralj, imaju tu neku viziju ako si bijelac iz Europe, znači da si super inteligentan, super bogat, super pametan... Svaka cura se želi udati za tebe. Tretiraju te kao da si neki čovjek više klase, da si u svemu superiorniji od njih. To je neko njihovo razmišljanje ako si bijelac, dok s druge strane ako si crn iz Afrike, onda si niža klasa, tako da su mene svi tretirali kao kap vode na dlanu. Kad im kažeš da bijelac dolazi u tvoju kuću, odmah će pripremiti sve, prihvatit će te, svi žele biti tvoj prijatelj, njima je to luksuz. Npr., ja hodam po cesti, ljudi dođu i žele se slikati sa mnom.

? **Koje su najveće razlike između života ovdje i u Mongoliji?**

! Još nešto što bih mogao reći, a vezano je isto za vas. Npr., za mlade život u Mongoliji nije perspektivan. Mladi se osjećaju kao da nemaju neke budućnosti, za njih je tamo upisati fakultet luksuz. Tko ide na fakultet, obitelj će zaklati kravu i reći: „Spašeni smo, dijete nam ide na fakultet.“ Uglavnom mladi idu u školu, završe osnovnu školu i srednju. Velika većina njih nažalost ni ne završi. Zato jer je u Mongoliji glavno zanimanje stočarstvo. Imaju ogromna krda, jedna obitelj može imati do, ne znam, 1000 ovaca, 300 konja, 300 krava, samo ogromna krda i muškarci se cijeli dan od 0 do 24 brinu za to krdo, a žena će biti u kući i raditi oko kuće. Dosta su neperspektivni. Ono, njihova budućnost je OK, dobit će neko osnovno obrazovanje i nakon toga će biti taksisti, ako odu živjeti u grad, ili stočari ako ostanu na selu.

? **Čime se konkretno bavite kao misionar?**

! Studiram teologiju, završio sam prvu godinu. Pomažem u zajednici koja se brine za djecu koja su napuštena, ili su ih roditelji ostavili ili su nađeni na cesti. Imamo pedesetak kreveta i oni zapravo tu

žive i ja živim s njima. Zadužen sam za njihov cijeli dan – ustajanje, molitve, doručak, vrijeme za školu, sport, večera.

? **Koji Vam je bio najljepši trenutak u Mongoliji?**

! Najljepši trenutak u Mongoliji bio je kada sam slavio rođendan, ali ne zato jer sam slavio rođendan, već sam tad na rođendanu nekako vidio koliko su me ljudi prihvatili. Jer sam cijelo vrijeme nekako osjećao da me gledaju kao nekog bijelca izvanzemaljca koji je došao iz Europe, da me nisu prihvatili, da nisu moji prijatelji, da me još nekako drže na distanci. A kad sam imao rođendan, okupili smo se, malo išli na izlet i tad sam shvatio koliko su me prihvatili, koliko su me uzeli pod svoje. Da se brinu za mene, dali su mi neke poklone, ono, slušali su što volim. Recimo, volim piti crvenu pivu iz Južne Koreje, zove se Kas i nisam imao pojma da oni to znaju i jedna žena je došla i za rođendan mi je kupila onaj six pack te crvene pive. Tako da mi je ta njezina gesta značila jako puno i shvatio sam da im je stalo do mene te da sam dio njihove zajednice.

? **Koliko dugo planirate ostati u Mongoliji?**

! Zauvijek (smijeh). Da, jer uglavnom kad se prijaviš za misije kod nas svaka kongregacija ili redovnička grupa ima drugačija pravila. Npr., postoje: franjevci, isusovci, salezijanci te različite redovničke grupe. Uglavnom kod nas salezijanaca, kad se prijaviš za misije, postoje dvije opcije – a tempus, to znači kao na određeno vrijeme, npr. 5 godina, 3 godine, 10 godina i ad vitam. Ad vitam znači na cijeli život. Kada odeš, ne vraćaš se, jedino ako ćeš izaći iz kongregacije i ako ne želiš više biti svećenik. A ja sam poslao svoju molbu koja je bila ad vita, na cijeli život sam se prijavio da želim

ići, tako da da, evo, u Mongoliji ostajem, kako sad stvari stoje, do kraja svog ovozemaljskog života.

? **Što Vas motivira kad Vam je teško?**

! Pogledati u križ. To mi je najveća motivacija, jer kad vidim što je isto sve pretrpio za mene, a da nije ni trebao, odmah mi bude lakše, pod navodnicima. I druga stvar koja me motivira kad sam loše – imam jednu bilježnicu u kojoj sam prije pisao imena mladih iz Mongolije jer su jako dugačka i jednostavno ih nisam mogao zapamtiti pa sam zapisivao ta imena. I jedna od motivacija je samo pročitati imena tih mladih, koji su u potrebi. Tako da su moja motivacija Isus i ti mladi.

? **Koju biste poruku poslali mladima poput nas?**

! U evanđelju ima tekst o bogatom mladiću, Isus mu govori da ostavi sve i pođe za njim. Taj mladić to nije učinio. Svi imamo puno stvari koje volimo, svi imamo nešto čega se ne želimo odreći. Svi imamo nešto bez čega mislimo: „Ajme, ako mi se ovo oduzme, moj život propada. Ja bez ovog ne mogu.“ Ali Isus nam na tom mjestu kaže: „Ne boj se, samo probaj.“ Probaj napraviti taj korak naprijed, pođi za Isusom, samo povjeruj Isusu i kad napraviš taj korak naprijed, kada istupiš, tvoj će se život promijeniti.

? **Želite li nam još nešto reći, a da Vas nismo pitali?**

! Pripremio sam za vas prezentaciju s nekoliko fotografija. Možda će vam biti lakše shvatiti gdje živim i djelujem. Na pravoj fotografiji možete vidjeti našu crkvu, to je zapravo šator jer nemamo novca i ima jako malo ljudi u župi. Na drugoj fotografiji možete vidjeti obitelj koja živi na selu u jednom šatoru i nemaju struje. Zatim na idućim slajdovima možete vidjeti njihovu tradicionalnu nošnju, klasičnu večeru – iznutrice od ovce te djecu u Manili koja se kupaju na kiši.

? **Hvala Vam na Vašem vremenu i zanimljivim odgovorima. Želimo Vam puno uspjeha u svemu što radite. Molit ćemo za Vas.**

! Hvala vama na pozivu i puno Božjeg blagoslova i u vašem radu.

Piše o. Vatroslav Halambek, SJ

SRPANJ

Molimo za poštovanje i zaštitu ljudskog života u svim njegovim fazama, prepoznajući ga kao Božji dar.

Kad bismo nekoga pitali koja je prva Božja zapovijed, vjerojatno bi se odmah prisjetio Deset zapovijedi ispisane Božjom rukom na dvije kamene ploče predane izraelskom narodu po Mojsijevim rukama. To je donekle točno, ali na početku Biblije, u opisu stvaranja svijeta i čovjeka odjekuju Božje riječi Adamu i Evi: „Rastite i množite se i napunite zemlju i podvrgnite je sebi!“ Premda nije u popisu Deset zapovijedi, ipak je to prva zapovijed, odnosno Božji imperativ. Iz toga se imperativa mogu otkriti zadivljujuće stvari o dostojanstvu ljudskoga života, ali istodobno i odgovornost za ljudski život. I Eva, kad je začela dijete, jednostavno ustanovljuje da joj je Bog dao da začne. Sve se to vrlo lijepo odražava u kratkom stihu Psalma 127. (126.): *Sinovi su dar Gospodnji, plod utrobe njegova je nagrada.*

Da je ljudski život često obezvrjeđen sve dotle da se čini kako je život životinje vrijedniji od ljudskoga. Ali da postoje mnogi pokreti i društva na svim razinama koji se zauzimaju

za poštovanje i dostojanstvo ljudskoga života, razvidno je i iz same činjenice „Hoda za život“, napokon i sva zdravstvena, psihološka i gospodarska skrb na razini država. Nažalost, postoje i oni koji osporavaju to dostojanstvo svojim mudrovanjima kao da su oni stvoritelji, pa čak i bogovi koji o svemu odlučuju. Zapravo je riječ o još neprosvjetljenom razumu ili o povratku u poganstvo, o čemu se već mnogo pisalo i raspravljalo. Posebice se to ističe glede samog početka i završetka ljudskog života. Tu pridolaze i različite druge nakaznosti kad se mudruje o ljudskoj spolnosti.

Tako je o opasnostima rodne ideologije, pobačaja, eutanazije i surogatstva govorila moralna teologinja sa zagrebačkoga Katoličkoga bogoslovnog fakulteta izv. prof. dr. Martina s. Ana Begić u intervjuu za Glas Koncila od nedjelje 22. veljače ove godine. Dr. Martina s. Ana Begić odmah ističe: „Ne postoje uvjeti u kojima ljudski život prestaje biti vrijedan dostojanstva, a poštovanje života drugih isto je ono

što se duguje i vlastitom životu“, upozorila je u intervjuu sugovornica. „Kada je u pitanju temeljno pravo na život, ne smije se popuštati i činiti kompromise, nego hrabro pogledati istini u lice i stvari nazvati njihovim imenom. Hotimični pobačaj, kako god se izvrši, namjerno je i izravno ubojstvo ljudskoga bića u početnoj fazi njegova postojanja, tj. između začeca i rođenja. Crkva je u svojim stajalištima jasna i realna.“

Kad se pritom mnogi opravdano pozivaju na znanost, zagovornici prava na pobačaj i druge devijacije ni ječu znanstvenicima kompetentnost. No tu je ipak primjenjiviji Psalam 94 (93), 20 – 23: *Zar je bezbožno sudište u savezu s tobom kad nevolje stvara pod izlikom zakona? Nek' samo pritišću dušu pravednog, nek' osuđuju krv nedužnu: Gospodin mi je utvrda, Bog – hrid utočišta moga. Platit će im bezakonje njihovo, njihovom će ih zloćom istrijebiti, istrijebit će ih Gospodin, Bog naš.*

Je li onda vrijednija fotelja od kolijevke?

KOLOVOZ

Pomolimo se da u velikim gradovima, često obilježenim anonimnošću i usamljenošću, pronađemo nove načine naviještanja Evanđelja, otkrivajući kreativne načine izgradnje zajednica.

Ovu svoju želju da molimo za novi evangelizacijski zamah u gradovima Papa je sam protumačio još u veljači ove godine primajući svećenike svoje, rimske biskupije. Iz onoga na što ih je potaknuo jasno se očituje njegovo misionarsko srce. Lav XIV. govorio je i o nekim poteškoćama, ali je prvotno usmjerio svoje želje za prilagodbom pastoralnoga pristupa vjernicima, ali i tražiteljima Boga u novim okolnostima. „Hitno je potrebno“, kaže Papa, „ponovno naviještati Evanđelje. S poniznošću, ali ne obeshrabreni. Moramo priznati da dio našega krštenog naroda ne doživljava svoju pripadnost Crkvi, što nas poziva na budnost nad sakramentalizacijom bez drugih oblika evangelizacije“ te je dodao: „Sve velike urbane sredine obilježene su stalnom

mobilnošću, novim načinom stanovanja i življenja vremena te sve raznolikim, ponekad i raspršenim, relacijskim i obiteljskim strukturama.“

Rimski biskup potom je potaknuo na promjenu ritma te pronalaženje putova i načina koji će pomoći ljudima da ponovno stupe u kontakt s Isusovim obećanjem. „Valja preispitati kršćansku inicijaciju koja je često prilagođena školskom ritmu: potrebno je isprobati druge načine prenošenja vjere, čak i izvan klasičnih putova kako bismo na nov način uključili djecu, mlade i obitelji.“ A izražavajući zahvalnost za svakodnevni rad u župama, Papa je istaknuo potrebu „za promjenom smjera u odnosu između kršćanske inicijacije i evangelizacije, koja je ponekad oslabljena zbog kla-

sičnog modela koji je usmjeren na podjelu sakramenata i koji podrazumijeva prenošenje vjere unutar obitelji ili okoline u kojoj živimo. Međutim, kulturne i antropološke promjene do kojih je došlo u posljednjim desetljećima pokazuju da to više nije slučaj. Naprotiv, svjedočimo rastućoj eroziji vjerske prakse“, upozorio je također Sveti Otac. „Radi se o složenom kontekstu u kojem se vjerski elementi miješaju s kulturnim i društvenim čimbenicima koji uvjetuju život današnje djece i mladih! Stoga je važno prepoznati i razumjeti duboki egzistencijalni nemir koji je u njima, njihovu izgubljenost i brojne teškoće, kao i fenomene koji ih uključuju u virtualni svijet te simptome zabrinjavajuće agresivnosti koja se ponekad pretvara u nasilje.“

Susret misionara Crkve u Hrvata

U Nadbiskupskom sjemeništu *Petar Barbarić* u Travniku od 20. do 24. lipnja održan je 36. po redu Godišnji susret misionara Crkve u Hrvata.

Trostruko slavlje

U Sjemeništu i prostorijama Katoličkog školskog centra *Petar Barbarić* sudionike su dočekivali dijecezanski ravnatelj Papinskih misijskih djela Vrhbosanske nadbiskupije **fra Stipan Radić**, nacionalni ravnatelj Papinskih misijskih djela BiH **mons. Luka Tunjić** te domaćin, rektor Sjemeništa **preč. Željko Marić** zajedno sa suradnicima.

Sudionike je dočekivala i, tada još uvijek aktualna ravnateljica Papinskih misijskih djela RH **s. Ivana Margarin** zajedno s novoimenovanom ravnateljicom **s. Ivanom Gelo**.

Za one koji nisu uspjeli prethodno slaviti sv. misu, ista je slavljena u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage – ujedno je to bila i misa za maturante pred dodjelu diploma i uočnica patrona crkve Sv. Alojzija Gonzage – koju je predvodio vrhbosanski nadbiskup i metropolit **mons. Tomo Vukšić**, uz suslavlje **mons. Tunjića**, **fra Stipana**, **preč. Marića**, **odgajateljica vlč. Ante Vrhovca**, misionara **fra Pere Čuića** i **don Jakoslava Banića** te nadbiskupova tajnika **vlč. Marina Petrovića**. Na početku se prigodnim riječima – posebno pozdravivši maturante i misionare obratio rektor Marić. Nakon mise, u auli Centra uslijedila je dodjela diploma za maturante, dok su sudionici susreta

iskoristili prigodu za međusobno pozdravljanje i upoznavanje, kada im se pridružio i vrhbosanski nadbiskup u miru **Vinko kard. Puljić**.

Misionari susreli vrhbosanske vjernike

U nedjelju, 21. lipnja, sudionici su išli u župe Lašvanske doline, Sarajevo i Zenicu gdje su predvodili misna slavlja i propovijedali, odnosno gdje su misionari i misionarke svje dočili o svom misijskom poslanju.

Tako su sudionici Susreta misionara pohodili sljedeće župe: Sarajevo katedrala **don Velimir Tomić** (Tanzanija) i **s. Vedrana Ljubić** (Uganda); Brajkovići **vlč. Josip Tadić** (dijecezanski ravnatelj PMD-a Vojnog ordinarijata BiH) i **s. Beatrica Krstačić** (Brazil); Bučići **don Ljubo Galov** (dijecezanski ravnatelj Hvarske biskupije) i **s. Kata Karadža** (Uganda); Dolac **vlč. Gabrijel Jukić** (Uganda), **s. Ruža Raić** (Salomonski Otoci) i **Sonja Pančević** (iz Misijskog ureda u Zagrebu); Guča Gora **vlč. Luka Pranjić** (Ekvador), **s. Davorka Šarić** (iz Misijske središnjice u Sarajevu) i **s. Ivana Gelo**, novoimenovana Nacionalna ravnateljica PMD-a HR; Nova Bila **don Jakoslav Banić** (Uganda), **s. Ivana Margarin** (nacionalna ravnateljica PMD-a HR) i **Vlatka Burić** (iz Misijskog ureda u Zagrebu); Novi Travnik – Presveto

Trojstvo **don Boris Dabo** (Zambija) i **s. Bogdana Markić** (Uganda); Novi Travnik – Uzašašće Gospodinovo **fra Ivica Vrbić** (Bolivija) sa suradnicama **Mayrom Nogales Guasace**, koordinatoricom socijalnih projekata i **Marioli Famos Lazarate**, medicinskom sestrom; Ovčarevo **preč. Matija Pavlaković**, (dijecezanski ravnatelj Zagrebačke nadbiskupije), **s. Mirabilis Višić** (DR Kongo) i **s. Lidija Matijević**, ŠSF, Provincijalka splitske provincije; Podkraj **preč. Ante Šiško**, (dijecezanski ravnatelj Đakovačko-osječke nadbiskupije) i **s. Mirjam Filipović** (Haiti); Rankovići **preč. Ivan Faletar** (dijecezanski ravnatelj Sisačke biskupije) i **s. Veronika Čibarić** (Salomonski Otoci); Travnik **vlč. Boris Ljevak**, (dijecezanski ravnatelj Banjolučke biskupije), **s. Lenka Čović** i **s. Magdalena Juretić** (Ekvador); Turbe **vlč. Ivan Kljunić** (dijecezanski ravnatelj Varaždinske biskupije) i **s. Edita Lukić** (Argentina); Vitez **mons. Ivan Štironja** (biskup Porečko-pulski i predsjednik Vijeća za misije HBK-a) i **s. Iva Jelić** (Ekvador) dok su na viteškim filijalama bili **mons. Luka Tunjić**, nacionalni ravnatelj PMD-a BiH i **s. Mislava Prkić**, (DR Kongo); Busovača **fra Ivica Perić** (Zambija); Zenica – Sv. Ilija **fra Pere Čuić** (DR Kongo) i **fra Stipan Radić** (dijecezanski ravnatelj Vrhbosanske nadbiskupije).

Vitez viteški stao uz misije

Posebno svečano bilo je u župi Sv. Juraja u Vitezu – najmnogobrojnijoj vrhbosanskoj župi s 9 050 vjernika, gdje je dva jutarnja misna slavlja predvodio biskup Štironja u suslavlju župnika **fra Zorana Mandića**. U svojim propovijedima biskup Štironja najprije je tumačio svetopisamska čitanja i naviješteno Evanđelje koje je nosilo snažnu poruku „Ne bojte se!“ što je povezao i s ne tako lakom poviješću viteškog kraja, njihovim viteštvom u posljednjem ratu, ustrajnom vjerom, hrabrošću i pouzdanjem u Boga. Pohvalio je ovu župnu zajednicu jer tako zdušno pristaje uz Crkvu, voli sv. euharistiju i glasno i uglas moli. Potom se posebno osvrnuo na misije i misionare, Papinska misijska djela i misijski list *Radosna vijest*. S mnogobrojnim vjernicima podijelio je brojne zanimljivosti iz misija – u kojima je i sam bio (četiri godine u Tanzaniji), ali i na poražavajuće činjenice kako svaki dan oko 30 000 osoba u svijetu umre od gladi od čega je najviše djece. Potom se obratila i s. Iva Jelić koja je s okupljenim vjerujućim pukom podijelila svoje misijsko iskustvo.

Koraci misionara po Sarajevu

Po povratku u sjemenište sudionici susreta uputili su se prema Sarajevu, gdje se posjetili najprije crkvu Kraljice sv. krunice – ujedno svetište Drinskih mučenika, koje im je predstavila s. Ivana Margarin koja je od prošle godine i vrhovna poglavarica Družbe Kćeri Božje ljubavi.

Spustili su se zatim do sarajevske katedrale Presvetog Srca Isusova koju im je predstavio njezin rektor, kanonik **preč. Marko Zubak**, a onda su šetnjom preko Baščaršije stigli i u franjevački samostan Sv. Ante na Bistriku gdje su se okrijepili te im je **fra Antonio Baketarić** predstavio samostansku crkvu. Dan je završio svečanom večerom s nadbiskupom Vukšićem i neolicinom svećenika iz Sarajeva i Kreševa, u Nadbiskupij-skom centru za pastoral mladih *Ivan Pavao II.* koja je bila njihov dar sudionicima susreta te je ravnatelj NCM-a **vlč. Šimo Maršić**, koji je ukratko predstavio djelovanje ove institucije,

izrazio posebnu zahvalnost i radost jer su misionari Crkve u Hrvata posjetili i ovaj, rekli bismo, drugi dom mladima.

Radni dio susreta

U ponedjeljak 22. lipnja Susret je nastavljen radnim dijelom. Nakon molitve koju je predvodio fra Stipan te se i prvi obratio u ime domaćina Vrhbosanske nadbiskupije, svoj govor uputili su i: dosadašnja nacionalna ravnateljica PMD HR s. Ivana Margarin kojoj je ovo bio i oproštajni govor te je tako uputila riječi zahvale; isto je učinio i mons. Tunjić privršši 10-godišnji mandat nacionalnog ravnatelja PMD-a BiH kraju.

Na kraju je osvrtno na njihove mandate i prepoznatljivu suradnju uputio mons. Štironja, kao predsjednik Vijeća za misije HBK-a, koji je također poželio dobrodošlicu i blagoslov u novim službama novim nacionalnim ravnateljima: za PMD-i RH s. Ivani Gelo i za PMD-i BiH **vlč. Du-bravku Turaliji**.

Također, obratio se i dijecezanskim ravnateljima obiju nacionalnih uprava i dakako na poseban način samim misionarima, kojih je na ovom susretu bilo 21, poručivši kako: „Misionarenje počinje kada se ne broji osobna slava nego slava Božja“. Uslijedilo je predstavljanje samih misionara, njihovih misija i svega onoga što čine.

U poslijepodnevnom satima sudionici su otišli u Guču Goru – samostan Sv. Franje Asiškog, gdje je svetu misu predvodio mons. Štironja, a bila je to i prigoda za susret s okupljenima na svetoj misi kao i dijeljenje iskustava iz misija.

Hodočasnički dan

U utorak, 23. lipnja, dan je započeo molitvom Časoslova u sjemenišnoj crkvi Sv. Alojzija Gonzage u Travniku. Nakon molitve velebno travničko sjemenišno zdanje i osobe koje su ugrađene u njegovu povijest predstavio je rektor Marić te su sudionici imali prigodu pomoliti se na grobu **Petra Barbarića** kao i običi kriptu gdje se prvotno nalazio njegov grob. U nastavku je uslijedio put prema Zavičajnom muzeju u Travniku te su sudionici posjetili Rodnu kuću nobelovca **Ive Andrića**. Zapu-

tili su se potom prema Vitezu gdje su pohodili spomenik ubijenoj djeci *Osmica*, a ondje ih je dočekao jedan od preživjelih iz tog napada **Ivan Garić**, koji je ispričao pojedinosti o stradanju. Biskup Štironja predvodio je molitvu za poginule. Posjetili su kratko i vitešku župu Sv. Juraja gdje ih je dočekao **fra Zoran Livančić** koji je predstavio župu i njezinu crkvu.

Put je dalje vodio prema Novoj Biljoj odnosno ratnoj crkvi-bolnici. Ondje je župnik **fra Velimir Bavrka** otkrio pojedinosti o ovom mjestu spasa za hrvatske ranjenike tijekom posljednjeg rata. Obišli su i spomen-sobu koja je ostavila poseban dojam na sudionike, a župnik je svima darovao i knjigu *Bolnica s pečatom*. Nakon kratkog predaha, krenulo se u Podmilačje na svečanu uočnicu Sv. Ive. Misno slavlje predvodio je nadbiskup Tomo u zajedništvu s biskupom Štironjom, provincijalom Bosne Srebrene **fra Zdravkom Dadićem**, podmilačkim župnikom **fra Filipom Karadžom** i još 40-ak svećenika među kojima su bili misionari, nacionalni ravnatelji BiH – dosadašnji mons. Tunjić i novoimenovani vlč. Turalija kao i dijecezanski ravnatelji RH i BiH.

Poslije svetopisamskih čitanja i naviještenog Evanđelja mons. Vukšić uputio je prigodnu propovijed u kojoj je najprije tumačio kako Ivan, za razliku od svih drugih proroka, nije iz vremenske daljine navješćivao budući dolazak Spasitelja svijeta, nego je iz neposredne blizine govorio o Spasitelju. Na kraju se također još jednom obratio fra Filip koji je, među ostalim, izrazio posebnu radost jer su među njima misionari Crkve u Hrvata.

Završetak susreta

U srijedu ujutro, 24. lipnja na svetkovinu Rođenja Ivana Krstite-lja, Susret je završio slavljem svete mise. Ovogodišnji susret ponovno je pokazao bogatstvo misijskog djelovanja Crkve u Hrvata te važnost povezanosti misionara s njihovim domovinama. U Božje ruke povjeravamo misije, narode i sve ljude koje susrećemo na putu života.

J. P. / PMD BiH i PMD RH

Svaki dar u akciji MIVA pretvara kilometre u spašene živote

Postoje mjesta u svijetu do kojih nije lako doći. Putovi su često dugi, teški i neprohodni, ali upravo tim putovima svakodnevno putuju naši misionari i misionarke. Donose Radosnu vijest, dolaze do ljudi koji ih čekaju - donoseći im nadu, blizinu, sakramente, obrazovanje, zdravstvenu pomoć i podršku u najtežim životnim okolnostima. U tim krajevima jedno vozilo znači puno više od prijevoznog sredstva. Ono znači da će dijete sti-

ći do škole, bolesnik do liječnika, katehist do udaljene zajednice, a misionar do čovjeka koji možda mjesecima čeka njegov dolazak. I ove vas godine pozivamo da budete dio ove velike priče služenja i solidarnosti. Podržimo zajedno akciju MIVA jer svaki dar u akciji MIVA pretvara kilometre u spašene živote.

PMD RH i PMD BiH

Posjet misijskih djelatnika Đakovačko-osječke nadbiskupije Porečkoj i Pulskoj biskupiji (5. i 6. lipnja 2026.)

Početkom lipnja uputili smo se na dvodnevno hodočašće misijskih djelatnika Đakovačko-osječke nadbiskupije u Porečku i Pulsku biskupiju. Bio je to put koji smo od samoga početka doživjeli kao više od organiziranoga putovanja – kao zajednički hod Crkve koja želi ostati bliska misijama i misionarima diljem svijeta, ali i sama živjeti duh poslanja u vlastitim župama.

Hodočašće je u suradnji s vlč. Mirkom Vukšićem organizirao preč. Ante Šiško, ravnatelj Papinskih misijskih djela Đakovačko-osječke nadbiskupije i župnik Župe sv. Ćirila i Metoda u Osijeku, zajedno sa suradnicima i vjernicima iz

različitih župa koji u svojim zajednicama djeluju u misijskim aktivnostima i na taj način podupiru misionare Crkve molitvom, radom i žrtvom. Put smo započeli molitvom krunice. U posljednjim satima stigli smo u Labin gdje nas je dočekao vlč. Mirko Vukšić, ravnatelj Papinskih misijskih djela Porečke i Pulske biskupije i župnik župa Gornjega Labina. Već u prvom pozdravu i stisku ruke osjetili smo toplinu domaćina i blizinu koja odmah briše umor puta. Prvi korak bio je ulazak u crkvu Rođenja Blažene Djevice Marije. Kratko smo čuli i prikaz povijesti župe, ali još snažnije od riječi dotaknuo nas je mir prostora i

osjećaj vjere koja se u tom mjestu živi kroz generacije. Nakon toga prošetali smo starim Labinom. Vlč. Mirko nas je tijekom obilaska na vrlo blizak i životan način uveo u povijest grada i crkveni život Istre govoreći o ljudima, promjenama i vjeri koja je kroz stoljeća ostajala prisutna unatoč svim izazovima. Večer smo proveli u obiteljima koje su nas srdačno primile u svoje domove. Taj dio hodočašća ostao nam je posebno u sjećanju. Sljedećega dana uputili smo se prema Poreču. Tijekom cijelog putovanja pratio nas je vlč. Mirko Vukšić, koji nam je na jednostavan i životan način približavao mjesta kroz koja smo prolazili. Središnji trenutak hodočašća bilo je euharistijsko slavlje u Župi Gospe Fatimske u Donjem Labinu koje je predvodio preč. Ante Šiško. Nakon euharistijskoga slavlja uslijedio je bratski objed uz

zajedničko druženje, a potom i radni dio susreta. Slijedila su svjedočanstva Ane Rajić iz Vinkovaca i Ane Bogetić iz Županje koje su s nama podijelile iskustva misijskog djelovanja u svojim župnim zajednicama, ali i radosti i izazove koje takav put nosi. Preč. Šiško je također predstavio misijski pastoral u Đakovačko-osječkoj nadbiskupiji. Na kraju radnog djela susreta obratio nam se i biskup mons. Ivan Štironja. Istaknuo je da se po prvi puta dvije mjesne Crkve susreću na ovakav način i zajednički promišljaju o misijskom poslanju Crkve.

Na kraju ostaje u nama duboka i iskrena zahvalnost: Bogu koji nas je pratio na svakom koraku ovoga hodočašća, organizatorima koji su ga s ljubavlju pripremili, domaćinima koji su nas primili otvorena srca te svakom hodočasniku koji je svojim osmijehom, molitvom i prisutnošću učinio ovo putovanje istinskim iskustvom Crkve na putu.

Tekst: Valentina Majdenić
Fotografija: Ruža Keser i Ljudevit Gačić

Giriš i Širiš

Bošonti, 13. kolovoza 1961.

INDIJA

– o. Ante Gabrić

Začuden ja, a začudeni i oni, kad sam ih zajedno susreo u vlaku njih dvojica slijepaca prosjaka. No, možda ste i vi začudeni, kako su ti slijepci mene prepoznali i ostali začudeni. U tom i jest »vic« — rekli bi naši Zagrepčani. Ovakovih »slijepaca« ima sva sila u Indiji.

Giriša pozna svaki putnik na pruži Canning—Kalkuta. I njega i njegove pjesme već i mi napamet znamo. O njegovu bratiću Širišu prije sam već čuo: i on da je biva »slijepac«. No eto, danas me sreća na obojicu nanijela. A i oni se, izgleda, nisu već dugo sastali, pa od velika veselja zaboravili da su »slijepci«, zaboravili pjevati i prositi.

Ali su nas razveselili svojim razgovorom. Vlak pun kao šipak, oni u jednom kutu čuče i divane, te misle da ih nitko ne sluša.

Zapravo je posrijedi svega bila njihova stara — baka! Odakle li je i ona danas došla, to me ne pitajte. No čim se ugurala u vagon, odjednom ko izvan sebe povika: »O sretno dijete, o Giriš...« I dakako, Giriš povika: »O, majko starice, bako moja...«

I sreći i radosti ni kraja ni konca. O rodu i rodbini pitaju jedan drugoga, sve tamo do petog koljena. Kako je kum i kuma, stric i strina, tetak i tetka, da o malim pilićima i ne govorim.

Ni Giriš, ni Širiš već duge mjesece nisu išli kući. Ali naskoro će ići. Pa obojica staricu baku Phulmoni pozivaju u pohode. Kupit će joj najboljih slatkiša. Zarada nije baš najbolja ovih zadnjih mjeseci, no eto ipak su nešto skupili, pa kad su se evo danas sastali, još jednom će se sastati i usta si malo osladiti. Giriš je od ganuća počeo jecati, kad mu je Širiš počeo spominjati imena mališana i što će svakome trebati kupiti.

Malom Rubenu donesi hlačiće, hoda samo u košuljici. A ono tvoje zlato, Ruposi (Ljepotica) zamolila me jedan češalj i jedan ribbon — pantljiku — da si počeslja i poveže kosu.

Nije đabo, šob nije đabo... Odnijet ću im ja sve, sve ću im odnijeti... sav ganut odgovori Giriš. — I više bih im odnio, nego zadnji puta na sajmu u Barnipuru nastrodah. Tri rupije i četiri ane zaradio. Na pazar došao novi kupus, i ja mislio, dvije ću glave kućpiti. I što ću ti reći, brate lju-

bljeni! Kako li je ruku u džep uvukao ... Izvadio ne sitniž, već one tri rupije. Oh, tužna godino, hej lopove, u suhi kupus ti se one rupije pretvorile!

»Čup, čup! — Šuti, šuti!« ukori ga stara bakica. »Mora da je gladan bio, koji ti je novac uzeo. Dobri ljudi dali, dobri ljudi opet odnijeli. Bit će odnio svojoj dječici!«

Pa ne samo to, nego u zadnjoj velikoj kiši i ogrtač mu nestao ...

»O ma go, o baba go! — O majko, o oče!« Ne samo ogrtač! U ogrtaču bile zamotane tri »svete paprike«, koje su ga čuvala na putu od svakog zla... Što će sada Giriš bez paprika?!

Ako vi slučajno doznate što o tim svetim paprikama moga Giriša, dedera odmah meni javite, jer bez paprika možda neće biti više lijepe pjesme u canningškom vlaku!

Došla stanica Šornapur. Giriš će s nama u Canning, Širiš će i stara bakica čekati na drugi vlak. Pa na rastanku zapjevuše punim grlom, lijepu pjesmu, pjesmu tople ljubavi. A znate li komu? Sigurno ste pogodili! Svojoj staroj bakici Phulmoni.

Na domaku Sunderbanskih džungla

Bošonti, 15. kolovoza 1961.

Amlameti i Bali već dulje vremena Anisam pohodio. Amlameti je naše najjužnije selo dolje prema Sunderbanskim džunglama. Tu žive tek tri obitelji: Stjepan i njegova dva brata. Nisu imali kapelicu. Zemljište je darovao svete i blage uspomene moj stari Duluth. On je bio musliman. Sastali smo se po prvi put pred desetak godina. Išao sam bio pohoditi te tri naše obitelji i za njih reći svetu misu. Kolibice su im bile tako malene, da smo morali napraviti mali oltar pred Stjepanovom

kućicom. Sjećam se toga kao da je bilo jučer. Bio je to i blagdan Bezgrješnog Začeca. Za spomen toga dana moj je katehista fotografirao tu svetu misu. Večer prije došao mi Duluth. Ima tajnu na srcu. On da Isusa voli i sve mu nešto iznutra veli da i Isus voli njega i njegovog malog Pančua, te njegove dvije sestrice. Da li bi on smio sutra doći i prisustvovati našim molitvama? On bi onda Isusu sve rekao, on bi mu dao svoje troje djece. Ona nemaju majke, a on već stari. Ovo malo zemljište dat

će on da se tu sagradi crkva, i nešto što je u svome siromaštvu skupio, dat će za odgoj svoje dječice. A on da će do smrti raditi kao sluga u našoj bošontskoj bolnici.

Žrtva, potpuna žrtva. Imao je pravo stari Duluth: Isus ga je ljubio. I njega i njegovu dječicu. Sve troje ih je primilo krsnu pouku. Panču-Ferdinand radi u našoj Tehničkoj školi. On je uzoran mladić. Dvije njegove sestre sad su u Djevojačkoj školi, jedna u petom, a druga u šestom razredu. Mlađa

bi htjela u sestre. Oni su sada i bez majke, a i bez oca. Želja je bila starca Dulutha, da bi još jednom mogao pohoditi svoj rodni Amlameti. Već je duge godine revno služio u bolnici. Bio je mio i drag sestrama i svim bolesnicima.

U Amlametima naglo je obolio. U crkvi su ga položili. Iz Bošontija došao svećenik i u njegovim je rukama uz Isusov blagoslov preselio Duluth u bolju domovinu. Humak uz kapelicu s lijepim križem — dar sina mu Ferdinanda — krasan je spomenik ovog svetog i velikodušnog pravednika. Počivao u miru Božjem!

Sumrak se već spuštao nad Sunderbanske džungle, kad sam prispio pred kapelicu. Po bengalskom običaju oprali su mi noge. Zatim se svi zajedno uputismo iza kapelice, da se pomolimo za Dulutha. Na grobu su gorjele svijeće. Izmolili smo večernji »Pozdrav Gospin«. Među nama je bio Duluth. Onaj njegov blagi osmijeh, one sijede kose, one oči koje su gorjele ljubavlju za Isusom. Dragi Duluthe, sjeti se u lijepom nebu svoga malog sela, sjeti se svojih rođaka, koji još ne poznaju Isusa, a dakako očinskim blagoslovom prati i svoga Ferdinanda i svoja dva anđelka u samostanskoj školi!

Izmolili smo zajedno kronicu pred Stjepanovom kolibom baš na onome mjestu, gdje sam prije 10 godina odslužio svetu misu. Sve je tako mirno. Nekoliko minuta prema jugu veliki je nasip i s druge strane nasipa su džungle. Čuje se štekatanje jelena. A po noći čuju se i tigrovi. U ovim predjelima džungle još nisu očišćene. Prošle nedjelje našli su u kanalu velikog krokodila. Mnogo je štete učinio ribarima. Bila je puna mjesečina. Desetak mladića čekalo je na nasipu. Čuli su štropotanje (baš uz gusto grmlje). Bila je plima, pa se voda u kanalu polako dizala. Odjednom se pred njima pojavi velika glava krokodila. Svi su bili zaprepašteni, no ipak su smogli toliko jakosti da se nitko nije micao. Vlastodržac Maity dao im je svoju pušku. Kajol je dobar lovac. A za krokodile moraš biti prvorazredni lovac, jer ga moraš pogoditi točno u oko, inače se s ostalog dijela tijela hitac oklizne i odbije kao od tvrde, neprobojne gumene ploče. Krokodil se polako vuče kroz blato

i vodu prema nasipu. Golema usta otvara i zatvara. Mora da ga privlači miris ljudskog mesa. Kajol se polako uspravi, nanišani i noćnim mirom zaori hitac. Puška je u — Kajolovoj ruci!

Taj krokodil bio je strah i trepet dječici i majkama, pa se mnoge dane nitko nije usudio poći prema kanalu da lovi ribu.

Najstariji brat Šonaši bio je danas dobre sreće: u malu mrežu uhvatio je nekoliko krasnih rakova. A bilo je i sitnih riba. Mala Lokhi i Marija pomažu majci u kuhinji. Tu vam se uvijek vani kuha, kad je suho doba godine. Naprave jednu rupu, sa strane naprave od blata mjesto za lonac, suhu balegu sa slamom lože i lože dok se riža i papreni torkari ne skuha. Dakako, da se ti prije skuhaš i nadimiš. Riba se najprije dobro namaze pepelom, da je lakše možeš čistiti. Pred tobom je jedan okrugli nož nastavljen na debelom drvetu, pa tim nožem čisti ribu, reži tikve, kidaj povrće.

Kad su sve te rakove očistili — malu ribu ne treba čistiti! — Lokhi je sve skupa odnijela u mali ribnjak pred kuću, da sve »opere«. Kad biste isamo vidjeli tu zeleno-smeđu vodu, onda biste razumjeli što to znači »prati« ovdje u Bengali.

U tom ribnjaku se svi peru: i ljudi, i odjeća, i krave, i volovi, da o drugim životinjama i ne govorim.

Torkari tu kuhaju u maloj železnoj zdjeli, takozvanoj »khora«. Najprije stave nekoliko kapi ulja. Mislim da sam vam jednom prije pisao o zadahu toga ulja, osobito dok se čovjek na njega ne nauči. — Iza toga ide paprika, sol i razne bengalske smjese: jedno zrno ovoga, dva zrna onoga, suhi list ovoga stabla, kora onoga stabla. Nije ti to kao naša dalmatinska salata: malo ulja i kvasine, pa mirna Bosna ponosna. No što ćemo, nema smisla raspravljati o ukusima.

Bila je već kasna noć, kad smo sjeli na rogožinu da večeramo. Stola oni nemaju, a ako ih i imaju, za jelo ih ne upotrebljavaju. Tanjur ili list banane s hranom uvijek je na zemlji. Ti podviji noge, ako možeš — nekim debeljima nije to lako! — operi ruke onom lijepom zeleno-smeđom vodom, pomoli se i s pet prstiju desne ruke jedi. Lijevom

se rukom ne dotiči ničega, jer to je znak neuljudnosti u Indiji. Jedi polako, da si prste — ne zagrižeš!

Još mi je preostalo jedno selo na pol puta u Birjanganor. Zove se Bali, što znači »pješčano mjesto«. Tu živi šest obitelji. Kapelice još nemaju. Nedjeljom idu u Birajnogor. Molili su me za jednu zavjetnu misu u njihovu selu. Puno je bolesti na sve strane. Osobito ona čudna bolest »din-din«. Odjednom se čovjek počne tresti, hvataju ga grčevi. Nekoliko sati treba takvom bolesniku lijevati vodu na glavu.

Bilo je dosta smrtonosnih slučajeva. No, ja sam ovdje želio imati misu i zbog petorice mališana, koji su se pripravili za prvu svetu pričest.

Da stignem na vrijeme, uputio sam se oko ponoći s mojim slugom Batulom. Put vodi uz rijeku Ganges. Batul je junak. On bi se uhvatio u koštac i s dva tigra. No kad smo se približili mjestu spaljivanja mrtvaca, Batul kao da je htio u moj džep ući, tako se držao blizu mene. Pa kao da je vidio i duhove. Jednom je od straha preda me sjeo, kad je nekoliko šakala iznenada pretrčalo preko »šošana«, tj. mjesta za spaljivanje mrtvaca.

Teško je iskorijeniti stare predrasude. Od djetinjstva su oni stotine i stotine puta čuli o »bhut« — duhovima, pa im je mašta još puna tih prikaza.

Nivan nas je čekao. Prvi su pijetli već budili selo. Mi smo se na rogožini malo odmorili. Oltar smo podigli u malom dvorištu. Zadnja pouka prvopričesnika i ispiti. Svi su prošli, no mom imenjaku Antunu nikako nije išlo u glavu djelo skrušenja. »No, Isusu ja ću pravu istinu reći, da neću nikada više griješiti!«

I glavna je stvar: oni žele Isusa, i oni Njega vole. U svom siromaštvu obukli su se u najbolje odijelo. Zakrpano, no čisto. Marija međutim nije imala »sarija« — žensko indijsko odijelo — pa ga je posudila od tetke. Bilo je malo dugačko, no Isus se zbog toga nije ljutio.

O ljutini dakako ni govora. Sretini su bili oni, sretan i veseo Isus, a da vam o svojoj sreći i ne govorim. Položiti Isusa u ove žive jaslice, obnavljati opet tajnu Betlehema... O sretni i blagoslovljeni svećenički staze!...

Volonterska mreža Ante Gabrić
VolimGA

Sanjaj veliko, djeluj još veće

Misijsko srce Volonterske mreže Ante Gabrić

U današnjem ubrzanom svijetu informacija znamo o patnjama u svijetu više nego ikada prije, no prave udaljenosti među ljudima ne brišu se tehnologijom, već ljubavlju. Kada progovori ljudsko srce koje ne želi zatvarati oči pred potrebama bližnjega, kilometri nestaju, pa čak i onda kada se taj bližnji nalazi na drugom kraju svijeta, daleko od sigurnosti naše domovine. Ta spoznaja, duboko utkana u život i djelo našeg poznatog isusovca i misionara patera Ante Gabrića, temelj je **Volonterske mreže Ante Gabrić (VolimGA)**, koja djeluje pod okriljem **Centra Ignacije**. Ovaj svetac, desetljećima je svjedočio ljubav među najsiromašnijima u Indiji, a VolimGA danas ponosno nastavlja tamo gdje je on stao. Vođeni njegovom mišlju da je „sve slađe kad se dijeli, kad se daje“, pružaju ruku podrške onima koji osjećaju poziv za višemjesečni odlazak na volontiranje u zemlje Afrike, Azije i Južne Amerike.

Tri stupa koja mijenjaju živote: Pravda, inkulturacija i duhovnost

Odlazak u misije nije tek avantura ili turističko putovanje; to je duboka, transformativna životna odluka. S tom sviješću, VolimGA veliku važnost pridaje temeljitoj pripremi, koja čvrsto počiva na tri dimenzije: pravdi, inkulturaciji i duhovnosti. Budući volonteri ne odlaze u nepoznato nepripremljeni. Kroz četveromjesečni sustav edukacija, koji obuhvaća cjelodnevne susrete i intenzivne vikende, preispituju svoje motive te upoznaju kulturu i način života zemalja u koje odlaze. U tom procesu, važna je psihološka priprema i zdravstvena zaštita, kako bi volonteri bili potpuno spremni na sve

izazove na terenu. Upravo zato, VolimGA okuplja široku bazu stručnih suradnika, od liječnika i psihologa do duhovnika i iskusnih povratnika iz misija. Oni polaznicima prenose dragocjena i konkretna znanja te im osiguravaju sustavno praćenje prije, tijekom i nakon samog volontiranja.

U posljednjih pet godina, otkako djeluje, VolimGA je postao konkretna podrška za više od 38 volontera koji su odlučili krenuti misijskim putem. Oni su svoje vrijeme, talente i ljubav utkali u rad s djecom u sirotištima i školama, s osobama s intelektualnim poteškoćama i s onim najsiromašnijim, izravno mijenjajući svakodnevicu u Beninu, Ugandi, Indiji, Boliviji, Ekvadoru i na Filipinima.

Stopama patera Ante Gabrića

Važnost i dubinu ove hvalevrijedne mreže dodatno nam je približila Sanja Počuča, izvršna direktorica Centra Ignacije:

„U svijetu koji često traži „više“ - više posla, više uspjeha, više stvari, sve je više onih koji traže više smisla. Zato smo ponosni na svakog našeg volontera koji se odvažio biti produžena ruka Božje ljubavi tamo gdje je najpotrebnije - među siromašnima, napuštenima, gladnima i žednima. Svjesni težine te odluke, naši ključni prioriteti su sigurnost i cjelovita podrška volonterima. Upravo zato, uz nas stoje stručni suradnici koji ih prate na svakom koraku. Naša je misija, osim organizacijske pripreme, osnažiti njihovo srce za susret s potpuno drugačijim kulturama i realnostima. Ono što nas dodatno čini sretnima su vidljivi plodovi misija, jer znamo da djelo patera Ante Gabrića živi i dalje, donoseći nadu i dostojanstvo onima na marginama društva.“

Iskustvo s terena

Svoje utiske dijeli i volonter David Banovak koji je proveo tri mjeseca u Boliviji u misiji kod fra Ivica Vrbića u župi „Izidora Ratara“:

„Ovo volontiranje bilo je jedno od najposebnijih životnih iskustava. Tko god ima mogućnost, trebao bi to osjetiti. Važno je podijeliti s drugima kako volontiranje može promijeniti, ne samo živote onih kojima pomažemo, već i naše vlastite. Na tom putovanju Bog je bio prisutan u svakom trenutku pokazujući mi kako ljubav i zajedništvo mogu prevladati sve prepreke.“

„Sanjaj veliko - djeluj još veće“ - prijavi se!

Ako u svom srcu osjećate poziv za odlazak u misije, imamo radosnu vijest - Volonterska mreža Ante Gabrić otvara novi ciklus edukacija, a prijave kreću već **31. kolovoza**. Svi oni koji žele saznati više pojedinosti, postaviti pitanja i iz prve ruke čuti detalje o programu, pozvani su na informativni Zoom susret koji će se održati **17. rujna**. Nakon procesa prijave, edukacije kreću **17. listopada** i traju do **22. siječnja 2027. godine**.

Sve informacije o prijavama i uvjetima možete pronaći na

www.volimga.hr

ili putem društvenih mreža Centra Ignacije. Neka vam lik patera Ante Gabrića bude nadahnuće, jer je „sve slađe kad se dijeli, kad se daje“.

Misije te zovu - odvaži se i odgovori srcem!

volimga@ignacije.hr
00385 (0)97 607 9865

darovatelji

ZA MISIJE I MISIONARE:

Vesna Bakula „Eliksir“ d.o.o. 500 EUR + 500 KM * Ankica Boban 380 KM * Vič. Bono Tomić 50 EUR * Drago Brekaljo 50 KM * Kata Mišanić 100 KM * Župa Uznesenja BDM, Breške 300 KM * Ivan Šarić 20 KM * Borislava Kamšigovska-Šarić 10 KM * Siniša Skočibušić 100 KM * N. N. 300 KM * Verica Mišanović 500 KM * Anto Jurić 30 KM * Stojan Bošnjak 50 KM * Obitelj Čorić 200 KM * Obitelj Soldo 50 KM * N. N., Mostar 100 KM * N. N., Banja Luka 340 KM * Ivan Džalto 100 KM * Ivana Čuvalo 100 KM * Ljuba, Novi Travnik 500 KM * Župa Gospe van Grada, Šibenik 50 EUR + 50 EUR + 25 EUR + 25 EUR + 25 EUR * Župa Gospe od Zdravlja, Split 25 EUR * Stjepan Dubinko 30 EUR * Zia Produkcija d.o.o. 100 EUR * Ivan Cukin 2 EUR * Franciska Kocijan 70 EUR * Jasna Henc 10 EUR * Dragan Purišić 13,27 EUR * Harča Stjepan 10 EUR * Knežić Ilija 50 EUR * Matković Ante 10 EUR * Samostan Svete Klare u Splitu 200 EUR * Marina Vidović 20 EUR * Klara Pošćić Stilin 20 EUR * Slavica Ivandić 133 EUR * Marija Pudar 20 EUR * Karmel Sv. Josipa, Levajska Varoš 500 EUR * Zoran Arapović 20 EUR * Tandarić Dubravko 117,6 EUR * Čorković Dragan 13,33 EUR * Ana Trojnar 15 EUR * Jasna Šimunić 10 EUR * Sestre Benediktinke – Samostan Sv. Andrije, Rab 15 EUR * Topić Branko 15 EUR * Ivan Čulo 1000 EUR * Siniša Dudašek 200 EUR * Kristijan Banić 40 EUR * Gordana Radošević 10 EUR * Hrvoje Cerovac 30 EUR * Vjeran i Mirjana Ivošević 20 EUR * M. Mihaljević 2,65 EUR * Anita Grgić 10 EUR * Ivica Kevrić 100 EUR * D. Gatar 8,63 EUR * Ivica Papić 50 EUR * Vlatka Lahovsky 20 EUR * Ivana Josipović 15 EUR * Ilija Posavec 10 EUR * Klarić Vinko 50 EUR * Petanjak Pero 15 EUR * Željka Vendić 30 EUR * Dentalni laboratorij dr. Ivana Bjelić, Odra Sisačka 30 EUR * Kostesić Marija 13,27 EUR * Ivana Gabela 50 EUR * Iva Kolar 20 EUR * Marija Križek 10 EUR + 13,27 EUR * Elena Banicek 50 EUR * Miroslav Blažan 6,64 EUR * Tanja Knežević Pecotić 70 EUR * Božo Rimac 100 EUR * Vica Čondić 300 EUR * Željka Tukić 100 EUR * Nedić Ivka 6,64 EUR * Damir Orešković 6,64 EUR * Letićija Kolaković 10 EUR * Massimo Milevoj 100 EUR * Ivana Goleš 20 EUR * Pirovac Profi Mix d.o.o. 50 EUR * Vesna Matišin 50 EUR * Nada Peleš-Serenčes 10 EUR * Ordinacija opće medicine dr.med. Mirjana Markobašić 50 EUR * Marinko Matanović 10 EUR * Ivo Marušić 15 EUR * Nikolina Štimac Puž 10 EUR * Maja Musa 15 EUR * Zvonko Bogi 15 EUR * Ivana Pranjković 50 EUR * Mirjana Čehulić 15 EUR * Kata Zubak 10 EUR * Zdravka Lovrić 10 EUR * Klarić Vinko 50 EUR * Zorislava Balaz 30 EUR * Marin Stanko 50 EUR * Joško Listeš 25 EUR * Massimo Milevoj 20 EUR * Stjepan Filkovac 6 EUR * Kristijan Bubnar 50 EUR * Ana Zečević 600 EUR * Tomislav i Dragica Ivošević 20 EUR * Marta Knežević 20 EUR * Vanja Matijević-Topljak 100 EUR * Apriori d.o.o. 50 EUR * Antonio Podrug 30 EUR * Danijela Benković 10 EUR * Tea Vuković 20 EUR * Miro Baković 5 EUR * Ante Mazić 7 EUR * Marica Čavlina 13,27 EUR * Zdravko Koluder 10 EUR * Malec Ivica 30 EUR * Antonia Hadija 50 EUR * Ivana Lonić 200 EUR * Vlatko Miličević 15 EUR * Renata Kubelka 50 EUR * Lidija Orečić 100 EUR * Katarina Puharić 10 EUR * Danijela Galić 20 EUR * Ivica Bradara 19,91 EUR * Kata Sabelja 13,27 EUR * Jurica Šučur 50 EUR * Marinko Hudolin 20 EUR * Tomislav Čubelić 40 EUR * Kamelija Matijašević 10 EUR * Božica But-

rin 15 EUR * Dubravka Trgovec 10 EUR * Anica Josić 20 EUR * Terezija Ratković 10 EUR * Melani Majdandžić 85 EUR * Rade Buinac 50 EUR * Dinko Herc 15 EUR * Edi Delić 10 EUR * Marijana Rukavina 15 EUR * Jadranka Jelić 50 EUR * Veseljko Kralj 20 EUR * Miljenko Trninić 10 EUR * Ivanka Benjak 10 EUR * Matković Ante 10 EUR * Krušelj Andreja 60 EUR * Aleksandar Jazić 27,5 EUR * Tomislav Drmić 7 EUR * Josip Lučić 100 EUR * A. Perhaj 30 EUR * Davor Begović 6,64 EUR * Ivanka Rezo 260 EUR * Anto Pejić 50 EUR * Dominik Stazić 10 EUR * Klarić Vinko 30 EUR * Antonija Martić 30 EUR * Ljilja Kvesić Jandroković 205 EUR * Klara Pošćić Stilin 15 EUR * Anica Radišić 10 EUR * Dorjan Kušćević 62 EUR * Zdenka Podhraški-Relja 10 EUR * Jelena Orešković 6,64 EUR * Anka Jakara 20 EUR * Dinjer Vladimir 50 EUR * Harča Stjepan 20 EUR * Ante Čović 70 EUR * Mario Boras 50 EUR * Marija Lipovac 30 EUR * Marija Kožljan 10 EUR * Sokol Milka 25 EUR * Tina Petković Ličina 20 EUR * Stana Prskalo 19,91 EUR * Milan Šijan 50 EUR * Dragan Purišić 13 EUR * Branka Babić 15 EUR * Klaudio Krjcar 50 EUR * Božena Mekinić 30 EUR * Ivanka Babić 100 EUR * Daniel Košćević 5 EUR * Radoš Luca 50 EUR * Jasna Brkić Koši 20 EUR * Jasna Pavelić 15 EUR

ZA GLADNE, BOLESNE, GUBAVE I NAJPOTREBITIJE:

Ljiljana Lukenda 100 KM * Ana Šušak 50 KM * Fabijan Ivić 100 EUR * Harča Stjepan 50 EUR + 20 EUR * Čargonja Vera 80 EUR * Sanić Luka 70 EUR * Ivan Švabek 500 EUR * Marica Vrtarić 6,64 EUR * Stjepan Šošarić 150 EUR * Branko Dragović 40 EUR * Robert Janjiš 50 EUR * Ivana Mustapić 10 EUR * Marijana Maleš 10 EUR * Robert Janjiš 40 EUR * Zubčić Zoja 13,27 EUR * Gordana Radošević 10 EUR * Zdravko Dunger 50 EUR * Marijana Begić 50 EUR * Duje Papić 120 EUR * Sandro Jakopčević 60 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Jadrić Bernard 70 EUR * Marija Saili 14 EUR * Josip Kordić 25 EUR * Nelica Validžić 40 EUR * Mihaela Pleše 20 EUR * Đurđica Štefanić 25 EUR * Tihana Kovačiček 20 EUR * Ljubo Radić 50 EUR * Ante Čolak 100 EUR * Evelina Laković 100 EUR * Jadranka Bačić-Katinić 25 EUR * Kornelija Petr Balog 4 EUR * Darko Marčević 20 EUR * Tadija Penić 20 EUR * Lovorka Jelić 10 EUR * Robert Janjiš 50 EUR * Zrinka Puljić 100 EUR * Ana Mrgan 15 EUR * Dubravko Dujmić 20 EUR * Andrija Martinović 240 EUR * A. Butigan 5 EUR * Golec Vinka 10 EUR * Dorjan Kušćević 62 EUR * Sandra Španić 40 EUR * Harča Stjepan 30 EUR * Lidija Petrač 10 EUR * Dijana Gučanin 20 EUR * Blaško Kivić 50 EUR * Anja Zoričić 13,27 EUR * Zlata Omahen 40 EUR

SV. DJETINJSTVO – ZA DJECU U MISIJAMA – MISIJSKE KUTIJICE:

Župa Uzvišenja Sv. Križa, Bistrica 413,65 KM + 26,55 EUR * Mršić Tomislav 50 EUR * Nadica Haric 10 EUR

DJELO SV. PETRA – ZA ŠKOLOVANJE SVEĆENIKA U MISIJAMA:

Ljiljana Lukenda 200 KM * Ružica Vučić 300 KM * Ivana Čilić 40 KM * Benedikt Pehar 200 KM * Dinka Anić 200 KM * Fra Zoran Mandić 200 KM * Fra Jozo Marinčić 100 KM * Fra Zoran Jaković 100 KM * Harča Stjepan 15 EUR * Janko Krznarević 133 EUR * Đurđica Štefanić 25 EUR * Branimir Motočić 50 EUR * Luka Tripalo 10 EUR *

Tomislav Bilić 10 EUR * Dorjan Kušćević 62 EUR * Harča Stjepan 20 EUR * Venka Šunjerga 70 EUR

ZA BUNARE U MISIJSKIM ZEMLJAMA:

Ivan Švabek 500 EUR * Marčinković Zoran 7,5 EUR * Marija Jukić 50 EUR * Ivanka Solaković 20 EUR * Petanjak Pero 11 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Kata Galac 10 EUR * Marina Petrović 100 EUR

ZA GLADNU I BOLESNU DJECU:

Julija Bošnjak 100 KM * Jure Rupčić 2.000 KM * Dragana Lovrić 50 KM * Antea Gotovac – studentica, Sarajevo 250 KM * Rudolf Lukač 50 KM * Irena Šimić 30 KM * Nada Rupčić 50 KM * Milena Obrovac 20 EUR * Željko Horvat 45 EUR * Marcelić Marija 30 EUR * Sabo Francika 25 EUR * Milica Krpan 120 EUR * Vedran Slapničar 4,65 EUR * Nives Labinac 20 EUR * Andreja Matković 5 EUR * Danijela Horvatek Tomić 26,54 EUR * V. Hrebac 25 EUR * Biljana Gorša Ulbrih 6,64 EUR * Diana Bagarić 6,64 EUR * Marija Vukasović 30 EUR * Hećimović Vesna 20 EUR * Zlatko Horvat 15 EUR * Sanela Uglješić 10 EUR * Kristina Zlatić 20 EUR * Marija Bobinac 20 EUR * Anica Keškić 20 EUR * Velimir Vujnović 17 EUR * Manda Pinojčić 20 EUR * Marija Cerčić 150 EUR * Mirjana Vučak 120 EUR * Marija Galić 10 EUR * Igor Končurat 15 EUR * Ivo Komljenović 15 EUR * Blagoje Kordić 20 EUR * Nadija Mesarić 10 EUR * Katica Oman 5 EUR * Berislav Bralić 100 EUR * Milena Obrovac 20 EUR * Marcelić Josip 30 EUR * Marusja Jurista 200 EUR * Ivanka Žnidarić 25 EUR

ZA ŠKOLOVANJE DJECE U MISIJAMA:

Ivanka Doko 25 KM * Jozo Hrkač 50 KM * Katica Pelić 100 EUR * Marijana Šimić Jovičić 100 EUR * Bernarda Pišonić 2 EUR * Ivan Švabek 500 EUR * Dario Maradin 13,27 EUR * Jularić Galić Ana 15 EUR * Ivana Mustapić 10 EUR * Stjepan Vuzem 30 EUR * Antonijeta Težak 20 EUR * Tomislav Skroza 30 EUR * Zrinka Dragić 25 EUR * Maja Čaprić 5 EUR * Niko Pilipović 25 EUR * Josip Trbara 140 EUR * Sonja Kotarac Fofonjka 20 EUR * Obrt, Vl. Marijan Barić 70 EUR * Danica Humek 5,3 EUR * Ljubo Radić 50 EUR * Mihael Popinjač 25 EUR * Darko Marčević 20 EUR * Danica Andrešić 10 EUR * Anda Mrvelj 13,27 EUR * Marina Petrović 100 EUR * Vuković Nada 10 EUR * Ruža Turk 6,64 EUR * Vesna Erdec 9,95 EUR * Tandarić Dubravko 41 EUR * Danica Kristić 13,27 EUR * Anda Svoboda 6,64 EUR * Ivanka Boras 30 EUR * Stevo Horvat 14 EUR * Marusja Jurista 200 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA HAITIJU

Marija Hrkač 100 KM * Nikolina Petrović 10 KM * N. N. svećenik Vrhbosanske nadbiskupije 500 KM * Župa Sv. Ivana Krstitelja, Ston-Ponikve 500 EUR * Zlata Omahen 40 EUR * Ordinacija opće medicine dr. med. Mirjana Markobašić 350 EUR * Gđa. Ana Iz Stenjevec 240 EUR * Bernarda Kamenski 10 EUR * Josić Mato 30 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U TANZANIJU:

Violeta Ljubić 50 KM * Robert Skejić 20 EUR * Ivica Jozić 50 EUR + 50 EUR * Snježana Mikec 13,5 EUR * Anka Sanjković 5 EUR * Mila Purišić 3,98 EUR * Pamela Banovac 6,64 EUR * Marija Horvat 15 EUR * Anita Mikec 13,27 EUR * Ivo Hrga 6,64 EUR * Jelena Grgurović Perić 110 EUR * Tihana Martinović 2,65 EUR * Zrinka Kelava 6,64 EUR * Marijana Vilić Ivanković 6,64 EUR * A. Rimac 13,27 EUR * Josip Spajić 6,64 EUR * Damjanović Eva 13,27 EUR * Jelkica Štronja 15 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUANDI:

Ivan Prskalo 20 KM * Jurica Benzon 110 EUR * Srećko Botrić 30 EUR * Romano Tripalo 30 EUR * Ružica Hrkać 25 EUR * Igor Pivac 200 EUR * Marija Barić 2 EUR * Rafaela Filipan 140 EUR * Marija Bartošek 80 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ZAMBII:

Luca Anić 100 KM * Mara Šišić 20 KM * Marija Bartošek 80 EUR * Valentina Volarić-Lufčić 100 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U EKVADORU:

Marija Krešić 100 KM * Čurić Lucija 40 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BENINU:

Jozo Hrkać 50 KM * Elza Čoga 10 EUR * Kristina Jurković 25 EUR * Bruno Cividini 100 EUR * Iva Miličević 30 EUR * Ljiljana Lukač 13,27 EUR * Josip Oreč 33 EUR * Luka Banović 25 EUR * Helena Cividini 20 EUR * Davorka Šimanović 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U KAMERUNU:

Agneza Kovačić 130 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U RUSIJI:

Dorjan Kušćević 62 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BURUNDIJU:

Nada Hrga 50 EUR + 50 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA SALOMONSKIM OTOCIMA:

Prigodom vjenčanja: Josip Žulj i Bjanka Maros 235 EUR * Nikola Tomašević 100 EUR * Marijan Zovak 50 EUR * Helena Škarec 28,86 EUR * Nikola Tomašević 100 EUR * Dorjan Kušćević 62 EUR * Božo Lončar 30 EUR * Alas Dalmacija d.o.o. 500 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U BOLIVIJU:

Marija Budimir 40 KM * Renata Šigelj 40 KM * Anita Čorić 150 KM * Ratka Gavran 30 KM * N. N., Žepče 50 KM * Anica Gavran 30 KM * Ana Pervan 30 KM * Brigita Jukić 20 KM * Ana Galić 20 KM * Ivan Mikulić 200 KM * Milijana Glavinić 600 KM * Ivana Juroš 100 KM * Anita Marinčić 160 KM

ZA MISIJE I GLADNE NA MADAGASKARU:

Jelkica Štironja 15 EUR * Ivica Filipović 90 EUR

ZA MISIJE I GLADNE NA ISLANDU:

Dorjan Kušćević 62 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U UGANDI:

Celija Crnoja 196,85 KM * Adrijana Kajić 320 KM * Luka Sanić, Ljubljana 100 EUR * Rudolf Lukač 50 KM * Jela Šimičević 100 KM * Marija Krešić 100 KM * Vlado Šiško 50 KM * Biljana Mandić 100 KM * Željko Batinović 10 EUR * Ivanka Solaković 20 EUR * Stjepan Dunder 50 EUR * Maja Marija Prelec 5 EUR * Iva Vukas 6 EUR * Ivan Blazetic 50 EUR * Mila Lešković 50 EUR * Luki d.o.o. 50 EUR * Josip Duilo 50 EUR * Branka Korica 750 EUR * Hofer Anica 30 EUR * Stibuhar Štefica 100 EUR * Željka Božić 30 EUR * Božo Lončar 30 EUR * Ivica Grubeša 50 EUR * Zvonimir Kvesić 15 EUR * Stjepan Benčić 200 EUR * Mihaela Blatancić 150 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U DR KONGU:

Violeta Ljubić 50 KM * Marijan Zovak 50 EUR * Srećko Botrić 30 EUR * Maja Peraica 20 EUR * Josić Mato 30 EUR * Marija Vuković 20 EUR * Mladen Crneković 15 EUR * Stane Radulović 10 EUR * Čizmić Stipe 10 EUR * Dario Časar 40 EUR * Ma-

rija Barić 2 EUR * Nikola Horvat 15 EUR * Marija Daniela Krnić 300 EUR * D. Delić 40 EUR * Specijalistička Ginekološka Ordinacija Biljana Tabak 13,28 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U ARGENTINI:

Ivica Filipović 90 EUR

ZA MISIJE I GLADNE U PERUU:

Violeta Ljubić 100 KM

ZA MISIJE I GLADNE U KENIJI:

Ivica Filipović 90 EUR

ZA SVETE MISE U MISIJAMA:

Branko Grgić 250 KM * Ana Rajić 40 EUR + 50 EUR + 20 EUR * Tandaric Dubravko 21,38 EUR + 10 EUR * Jelena Jakus Pamić 60 EUR * Župa Sv. Anselma, Nin 9360 EUR * Suzana Tomas 400 EUR * Lidija Tadić 400 EUR

AKCIJA „MASLINOVA GRANČICA – MOJ DAR ZA MISIJE:

Župa sv. Luke, Sarajevo 500 KM * Župa Sv. Martina Biskupa, Sisačka Martinska Ves 200 EUR

ZA AKCIJU MIVA – MISIJSKA VOZILA:

Prigodom vjenčanja: Boris Brečić i Marta Žulj 500 KM * Marija Gračner 100 EUR * Marija Cikojević Klasić 13,27 EUR * Tamara Šurina 10 EUR * Župa Sv. Jurja, Boljun 350 EUR * Marlon Macanović 4,14 EUR + 3,22 EUR * Kata Galac 10 EUR * Luca Radman 2,65 EUR * V.B. 10 EUR * Natko Blagojević 13,27 EUR * A. Butigan 5 EUR * Vedran Višnjić 20 EUR * Filip Ećimović 15 EUR * Tamara Šurina 10 EUR

ZA AKCIJU „UMJETNOST ZA AFRIKU“:

Željko Farkaš 150 EUR

MISIJSKA KRIŽALJKA – SRPANJ / KOLOVOZ 2026.

Mariofil Soldo	Bliznac sv. Skolastike, (11. 7.)	Ukrasna biljka	Bivši hrv. nogometaš Ivan	Tobolac za strijele	Singl Ane Rucner "Reći..."	Litra	Bez žurbe, sporo	Na ovu stranu, ovamo	Rimski 51	Grikotalici	Njemački tabloid (Berlin)	Pjevač Rahimovski
Isusov apostol (24. 8.)							Krov broda Dio optičkog ciljnika					
Gradić u Palestini						Zaštitnik astronoma Bračni ...						
Brljalo									Sve ... ništa Zaštitnica klariša			
Japanska plivačica Kimura				Đlaka Fr. pisac Emile				"Klub jedrenja na dasci" Brav				Najbliži muški srodnik
Njem. glumica Parlo					Biljka kupusnjača Glumica Karić						Belgija Rudo volov. kola	
Staroz. prorok sveti						Uvodi nešto novo Konj. klub						
Resa od vunjenih konaca							Oporni napjev Format papira					
Trafo - stanica			Neizlječiva rana								Spielbergov vanzemaljac	

RJEŠENJE IZ PROŠLOG BROJA: IRENEJ LIONSKI, IVAN KRSTITELJ

NEDJELJA SV. KRISTOFORA, 26. SRPNJA 2026.

AKCIJA MIVA

MIVA je međunarodna humanitarna akcija kojom kupujemo misijska vozila i spašavamo živote.
Zahvaljujući donacijama dobrih ljudi, misijska vozila postaju ruke koje pomažu,
srce koje suosjeća i put kojim ljubav stiže do onih kojima je najpotrebnija.

**DA NIJE BILO OVOG VOZILA,
NE BI BILO NI OVE FOTOGRAFIJE!**

FOTO: SALOMONSKI OTOCI

Ovo je prva fotografija jedne bebe i njezine obitelji.
Prije toga jedna misionarka morala je stići na vrijeme
kako bi pomogla bebi da ugleda svjetlo dana.

SVAKI DAR U AKCIJI MIVA PRETVARA KILOMETRE U SPAŠENE ŽIVOTE!

MIVA
HRVATSKA

**PAPINSKA MISIJSKA DJELA U RH
- NACIONALNA UPRAVA**

Ksaverska cesta 12a, HR - 10000 ZAGREB

Tel. 00385/1/5635-055

E-mail: missio.croatia@misije.hr

web: www.misije.hr

facebook.com/missioHR

instagram.com/misije.hr

MIVA
BOSNA I HERCEGOVINA

**NACIONALNA UPRAVA
PAPINSKIH MISIJSKIH DJELA U BIH**

Kaptol 32, BiH - 71000 SARAJEVO

Tel. 00387/33/667-889

E-mail: missio.bih@bih.net.ba

web: www.missio.ba

facebook.com/missioBiH

instagram.com/missio.ba

SKENIRAJ I DONIRAJ

